EL POBLE CATALÀ

5 Cts. | PREUS DE SUSCRIPCIÓ sense participació a la nostra BIBLIOTECA. CATALUNYA Y NACIONS IBÈRIQUES. 4 pessetes trimestre. PAISOS D'UNIÓ POSTAL. . . . . 9 pessetes trimestre | ANY I | Barcelona, diumenge 23 d'agost de 1908 | NUM. 921 | REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL.—TELEFON 723 | PREUS DE SUSCRIPCIÓ y a un volum trimestral de la nostra BIBLIOTECA. CATALUNYA Y NACIONS IBÈRIQUES. 5'00 pessetes trimestre. BARCELONA. . . . . 1'50 pessetes cada mes | Cts. 5

Pianos y Armonios MARISTANY • Al comptat • A plassos • Lloguers • Reparacions • Afinacions • Fills de R. Maristany, Plassa de Catalunya--Telèfon 2351--Barcelona

Fábrica de Guants y Géneros de Punt

22, Portaferrissa, 22

MAGATZÉM

VENDES A L'ENGRÓS Y A LA MENUDA

MAQUINES PERA COSIR

MÁQUINES PERA FER MITGES

BICICLETES

Santasusana Carme, 34

Casa de confiansa, fundada en 1870.-La més antiga d'Espanya

Grans magatzems **EL SIGLO**

EFECTES DE VIATGE

Nous assortits en Cenatxos, Maletes, Mundos, Necessers, Sombrereres y demés articles pera viatge

Cistelles berenar pera 2, 3 y 4 coberts

Secció de bateria de cuina

Sifons revestits de filferro; un a Ptes. 6'75

Sparkiets pera'ls mateixos; la dotzena a Ptes. 1'60

COMPLET ASSORTIT EN **NEVERES • GELADORES**

Refrescadors pera ampolles — Galledes pera gel, etc., etc.

Aigua salicílica "Genové"

Reuneix condicions incomparables pera l'higiene de la pell. Es de perfum molt agradable, suavisa y refresca'l cútis y competeix ventatjosament ab totes les aigües de tocador

EXTENS Y VARIAT ASSORTIT EN TOTA CLASSE D'ARTICLES PERA

Fotografia • Dibuix • Pintura

OLIS FINS

REGÁS

VENDA EN TOTS ELS COLMADOS Y DROGUERIES

INSTALACIONS COMPLETES PERA AIXECAR AIGUA

MOTORS

A GAS, BENZINA, GAS POBRE, ETZ.

Preus económics y resultats garantits. Nombroses referencies.

DAVID FERRER Y CIA S. EN CTA.

Escudellers, 6 (próxim traslat a Corts, 586), BARCELONA

ACADEMIA

Arcs, 7, pral. (Plassa Santa Agna)

FUNDADA L'ANY 1879

Càlcul mercantil, Teneduria de llibres. Reforma de lletra, Correspondencia comercial, Idiomes, per professors extrangers, Ortografia, Mecanografia y Taquigrafia. Centre d'ensenyansa práctica y breu, pel sistema intuitiu aplicat individualment, Aquesta Academia's distingeix pel nombre suficient de professors especialistes pera atendre degudament les classes, obertes desde les nou del matí a les onze de la nit. Completa independencia pera'ls alumnes majors d'etat.

COTS

MALES DE ESTÓMAGO

Cuando los órganos digestivos están enfermos se presentan dos ó más de los síntomas siguientes: **mal gusto de boca y lengua sucia, desigualdad de caracter, pesadez general y de cabeza, aguas de boca, acedias, dolor de estómago, digestión dificil, flatulencias, estreñimiento** y, en otros casos, **diarreas, cólicos, indigestiones, hipercloridria, dilatación y úlcera del estómago, diarreas y desnutrición en los niños,** etc

El Elixir Estomacal DE SAIZ de CARLOS (*Stomalix*)

cura el 98 por 100 de los enfermos del estómago é intestinos que lo toman, porque **quita el dolor, ayuda á las digestiones, abre el apetito y tonifica, aumenta la secreción del jugo gástrico suprime las molestias de la digestión,** y obra como **preventivo.**

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID

Se remite por correo folleto á quien lo pida

DE NOSTRA COLABORACIÓ

Petit assaig sobre l'invenció

(AB MOTIU DE LES NOVES «INVENCIONS»)

Ahir mirava jo, a un «cine», desfilar pausadament en l'aire el dirigible del comte Zeppelin, película d'actualitat. Entressentia, per fragments, les frases que'l meu vei de butaca, un bon burgès desconegut per mí, adressava al seu noi, com en una llissoneta ocasional y profitosa: «La ciencia, ...no sé ont arribaran els homes, ...nova conquesta, ...camí fet desde Montgolfier, ... més pesat que'l aire, ...menys pesat que l'aire, ...aeroplà... Kindelan, ...»

Oh, deixeble incògnit qui, tot mirant la película docent, escoltes les paraules bonasses del teu pare; escolta un poc també la meva petita nota marginal an aquest llibre patern:

Per de prompte, aquesta nau de l'aire que veus passar no és, com se t'ha dit, ciencia. Es art. La ciencia, o sigui la «coneixensa», és incapàs absolutament de creació. El dirigible Zeppelin és una flor més d'artifici brodada sobre el canyamàs sotil de les coses y dels coneixements, per l'habilitat d'un home qui combina nocions y càlculs com el poeta ha combinat paraules y sòns. Quan la ciencia esdevé «doma» visible de l'home sobre les coses, jou imposat al bufle rebec de les forses naturals, collar sobre'l coll del Taure zodiacal o anell de ferre passat pels narins de la Gran Ossa, la ciencia és art, ni més ni menys que ho és la ciencia de la paraula quan s'entrella entre les cordes d'una lira y «diu» les coses eternes; o sigui quan el poeta passa una brida entre les dents del cavall Pegàs...

Però... (aquí un petit cambi de tò elegíac), però observa, etern deixeble genèric, tú, «amado Teótimo», tu, «Juanito» el del llibre de escola, observa com, per inferioritat encara rudimentaria dels homes, l'esperó més fort d'aquest avens artístic y el primer objecte de les noves dominacions obtingudes sobre les coses són aquesta lletja y animal finalitat: la guerra. Ara mateix, a l'ocasió dels dirigibles, mira com dels parcs de guerra surten casi exclusivament les naus de Colom; observa com les nacions se miren de reull ab el desitg envejós del fracàs; nota com tots els càlculs sobre la revolució introduida entre'ls homes per l'invent aeri giren entorn de les futures matances per l'ús d'aquest enginy; esguarda com l'instrument de nova comunicació y per tant de nou amor entre'ls homes se torna eina de mort qui sembri de bombes les ciutats indefenses, com el fulminar d'un nou Deu.

No's diu: vetaquí una nova etapa en el camí dels Estats Units Universals, ja que les fronteres y les aduanes cauran de cop davant aquestes rutes celestials qui abatran les montanyes y ompliran els rius. No's diu: vetaquí l'Economia, aquesta vella «bas bleu», ofegada en l'estela dels navilis de l'aire; el lliurecambi triomfant per la forsa de la naturalesa, les nacions forsades a distribuir per avinensa les riqueses en una mutual armonia de connacionals... No. Se diu: l'equilibri de les forses europees s'alterarà en favor de Alemanya; la marina britànica haurà viscut. L'isolament d'Anglaterra serà un mite prehistòric y ella, qui no volgué l'inocua millora del tunel submarí, se veurà invadida pels continentals...

Així parlaven, en els temps heroics de aquell remotissim, prehistòric y mitològic segle XX, els homes qui havien trobat el medi de trasportarse pels aires a previstes y previament designades direccions...

«Invenció»... Vetaquí, contra lo que tal volta podria semblarte, vetaquí una paraula modesta. Invenció, això és, «troballa»; perquè les coses inventades ja hi eren, en el secret de natura, aquesta natura qui juga ab nosaltres a amagatall y sols se deixa pendre y posseir, com una nimfa d'un faune, en el revolt obscur dels caminals, pels escullits del seu benvoler...

—Un gran escriptor, D'Annunzio, ha dit que'l bell vers és una cosa preexistent a la paraula del poeta qui'l formula; ha explicat que'l poeta no fa més que «trobar» («inventar» diria jo) les seves cadencies rítmiques, aquesta cadencia rítmica ont (diria jo també) desde l'infinit estan aliats aquests quatre elements: un pensament format sobre la contemplació de les coses; una imatge pera ferlo definitivament idea, és dir, cosa sensible als homes; una paraula pera traduir a sò inteligible aquella imatge; y una música pera donar perennitat y bella línia an aquella paraula. Amiguet meu: és millor pensar que, ben a la inversa, el poeta mateix crea el seu vers y la seva modulació de sò divi; per aqueix instint és que'l poeta n'ha dit, de la seva funció, poesia, lo qual tant vol dir com creació; mentres que'l qui «troba» l'aplicació natural de la seva pensada a la subjugació de les forses encara ocultes o rebels se diu, modestament, inventor, perquè ell sab que sols per la directa ajuda de una forsa natural podrà vencerne una altra, y no per l'albir ple de la propria voluntat.

El poeta investiga o escorcolla ab el seu esguart les coses infinites, les coses «ulteriors», és dir, de més enllà. L'inventor obra damunt les coses presents, les potestats qui ens envolten y assalten a cada passa. D'aquí la diversa trascendencia de la respectiva operació de cadascú. Y observa, de pas, com els poetes humils de les corts ont la poesia va ésser sols deport de amors fàcils y terrenals, se digueren «trovadors», això és, tot simplement, «inventors», combinadors de paraules ja fetes, com en el jòc d'escacs o en el de dames el jugador combina jugades enginyoses o com en l'argumentació dialèctica de les escoles, l'hàbil dialogador combina silogismes segons l'art de la llògica apresa. Així també a la meva terra se'n diu «glosadors» d'aquells artisans rústics de la paraula qui ajunten desmanyadament les consonancies sense animarles de cap esperit ulterior; glosadors, homes qui juguen al marge de les coses, comentantles a mesura de la propria humil facultat.

El poeta té sobre l'inventor, a vegades fins un dò de profecia, de que tants exemples vulgars sol citarse desde la famosa suscitació de les Indies occidentals o «última Thule» per Sèneca, fins a l'anunci del telégraf y de l'aerostació per Lope. El poeta, sobre la realitat present de les invencions, somnia, per damunt la naturalesa, la victoria dels invents futurs; perquè ell no necessita l'aliansa de les forses naturals pera que tisonin, com a diables familiars el fornet de l'alquimia. Y a la orella dels savis atrafegats y pensívols, el poeta fa sentir en els silencis dels laboratoris, la remor de les forses ocultes, encara per descobrir, la palpitació de les divinitats no vensudes, l'halè dels genis soterranis o vagants en l'impalpabilitat de l'aire, la presencia eterna de lo Infinit únic sota la pobra apariencia irreal, inexistent, de lo finit.

En tot quant s'ha dit fins avui sobre la «potencia divina» del poeta, potser no s'ha fixat encara una de les demostracions més pures d'aquesta divinitat d'acció. Les religions se formen de mites, és dir, animacions y personificacions de les forses naturals, metaforismes y prossopopeies de les lleis còsmiques; sols per una animalisació o humanisació de les forses impersonals, fentles devenir concients, d'inconcients que eren, poden elles manifestarse «divines», ja que'ls Deus són creats a semblansa dels homes y dels animals. Quan el vol de l'imaginació se «cavallisa» en Pegàs, o el sol se juvenisa en Apol, a la manera infantívola que la «fosca» se coagula en «por», en la divinitat crudel del «Maman», és per una operació taumatúrgica igual a la del poeta modern qui fa del xiprer un monjo contemplatiu sobre'l fossar etern de Hamlet. Y a l'inversa, quan el poeta mondà converteix el còs d'una dòna en tija de flor sobre un jardí, és que la flor ha presa una animació de feminitat que la fa, inconcientment, dòna. Així les comparanses bíbliques del «Cantar», o de la Lletania, feminisen, espiritualisen, divinisen y donen alcans d'infinitut a les imatges de la torra de David o de l'Estel matinal. Tot llenguatge poètic, per això, reduit a la consideració corrent del llenguatge (és dir, del llenguatge parlat y no del cantat, de la «parla» y no de la «música») és follía, despropòsit o puerilitat, presa fàcil als crítics malèvols y curts de vista.

Y cal observar que, per aquella íntima y sotil compenetració entre ritme y paraula, entre imatge y música, la consonancia, la rima, mostren a vegades, com s'ha dit, el camí de sobtades inspiracions, descobreixen, sota el sincronisme de dues desinencies consonants, el sincronisme de dues imatges, y revesten d'infinita expressió una frase aparentment absurda.

Y fins la generalisació corrent qui dona als mateixos conceptes polítics un ésser personal y una divinitat (Patria, Ciutat, Nació, etc.) és ja la forma democràtica, diriem, de la poesia.

GABRIEL ALOMAR

LA CONDEMNA DEN BARÓ

He rebut com un cop fort la noticia de que en Josep Baró, colaborador d'EL POBLE CATALÀ, ha sigut condemnat per un Consell de guerra a tres anys de presó.

Una llágrima m'ha rodolat cara avall. Y no per en Baró: per ell sols caldria una pietat forta y l'encoratjament amical... Penso ab la seva companya y ab llurs fills: això és lo que farà veritablement dolorós el calvari d'aquest jove. Un home quan més sol és, més fort és, y és ben lliure en el més dur dels captiveris si la seva conciencia l'absol de lo que'ls homes han considerat delictuós. Peró imagineuvos el torment del que deixa lluny d'ell, en la terra que no sempre és hospitalaria, a éssers que són carn de la seva carn animats ab batecs del seu propri cor.

Jo no vull discutir el rigor d'una llei, jo respecto'l fallo, peró deixeume que vos digui, amics meus, que'l cas den Baró, com tot altre que malauradament pugui presentarse, ens ha de fer més coratjosos que mai pera preparar l'adveniment de temps millors. Qué hi fa que la majoria dels homes no s'adonguin de la miseria actual y que les noves aurores sols ilumínin els fronts serens d'uns quants? Sempre han sigut minories d'escullits que han creat nous estats de conciencia humana.

Indubtablement vivim en la prehistoria de l'humanitat, que sigui possible condemnar, y condemnar ab penes severíssimes, la paraula. Pels homes devenidors nosaltres haurém viscut en l'edat de pedra y s'esgarrifaran de la nostra moral d'avui com nosaltres ens esgarrifém de la moral dels nostres devantsors.

Sols hi ha un medi de que l'Avenir ens absolgui: prepararlo. Que cada condemna que advingui de l'opinió escrita ens dongui noves forses pera posar artistes serens y potents, les mans bondadoses en l'obra de demá en que solament seran castigats els delictes contra la Vida.

Y ara, per qué no treballar tant sols pera que no sigui un somni aquí, entre nosaltres, lo que ha fet la Fransa lluminosa del general Picquart?

AUGUST D'ALZINA.

Sobre puresa lingüística

Ab goig donem a les caixes aquesta carta que de son lloc d'estiueig ens envia un amic estimadíssim, l'eminent crític y erudit don Ernest Moliné y Brasés:

«Sr. Director d'EL POBLE CATALÀ.

Distingit amic y company: Sense voler entrar per ara en el fons de la qüestió de puresa lingüística que ab tanta documentació per abdues parts s'està escatint en les columnes del vostre ilustrat diari, permeteume que rectifiqui un concepte errat de l'amic Aladern que acabo de llegir en son darrer article «Cantin papers...»

Diu l'Aladern:

«El mot *guayta* el donà l'Aldavert a *La Renaixensa* per fugir del castellà *vigía*, més el clàssic y correcte és miralla, borja o boria, espiell, etc., mots encara vius y nombrosos a Catalunya, mentres que guayta és capritxós; no's troba ni en els cognoms catalans.»

Y, en efecte, sols suposant que en Pere Aldavert figurés entre aquells èpics navegants de la terra que del segle XIII enllà anaren pel món a recullir lleis y costums marítimes y mercantils y foren els benemèrits autors del gran codi català «Consolat de Mar o dels fets marítims», podriem admetre com a certa la versió de l'amic Aladern.

En dit Codi hi figura tot un capítol, el 251, que porta el titol «De guaytes de nau», en el qual s'usa la paraula *guayta* en son doble sentit de *vigilant* y *vigilancia* y a més se dona com a corrent el verb *guaytar* en la accepció de *vigilar*. Y pera que també cantin papers, copiem els primers paragrafs de dit capitol 251:

«Tot senyor de nau o leny es tengut que encontinent que partex de alla on haura leuat viatge e haura feta vela, el deu partir ses *guaytes* que *guayten* en la nau o leny axí be anant ab veles com stant en port o en plaia o en sparagol, e axí be en terra de amichs com de enemichs. E es axí: que aquells que *guayten* anant ab veles, si adormen a la *guayta*, aquell iorn no deuen beure vi. E si aquells qui *guaytaran* en plaia o en port o en sparagol e que sia en terra de amichs, si a la *guayta* se adormiran, de tot aquell iorn no deuen beure vi ne hauer algun companatge.»

Recordo també haver llegit un capítol de la «Rubrica» den Bruniquer, del nostre Arxiu Municipal, dedicat als *guaytes* o als *cap-de-guaytes*, y sento no trobarme a Barcelona pera copiar a continuació algunes notes preses en aquell riquíssim dipòsit, així com he pogut traslladar el fragment del «Consolat» perquè'm trobo en aquestes soletats de la Segarra treballant en son glosari que acompanyarà el text d'una nova edició que ja està en premsa. Sento també no tenir estudiada la etimologia de *guayta*; de primera intenció la dono per aràbiga, com altres de la nostra llengua (matalàs, mostassa, quintar, xaloc, safrà, morabats, calafat, averia, etc.)

Y... vaja, també hi diré la meva en la susdita qüestió: convé, convé molt depurar la llengua y així ho regoneixen tots: els descastellanisants y els indiferents al criteri preconcebut d'aquests. ¿Còm la depurarem? Estudiant els textes vius y morts, això és, el poble no tarat per influencies exòtiques (encara'n resten bones partides) y els documents vells, siguin o no literaris, com menys ho siguin millor. El material que podrem recullir d'abdues fonts devem passarlo per l'adressador de l'ús, de l'actualitat, afinant les desinencies y terminacions ab un treball comparatiu en que sigui'l punt de partida l'estat actual de la llengua ab sa mateixa corrupció, que no és altra cosa que un moment d'evolució que deu ennoblirse, *depurarse*. Eines pera aquest treball ho seran tant el coneixement de les llengües savies (vives y mortes) com el bon gust de l'operador; ab elles practicarà la refinada selecció el qui's trobi ab suficient cultura y ple de bona catalanitat. ¿Això és feina pera tothom? Que tots acceptin aital *criteri* pera admetre després, plens de bondadosa y patriòtica sotsmissió, el *treball* dels savis y artistes.

Vostre affm. amic y company

E. MOLINE Y BRASES

Viure (Segarra), 20 agost 1908.

TOT PASSANT

Reforma electoral

Els reaccionaris de Persia són gent pràctica. Es una qualitat que no se'ls pot negar. Ells odien la constitució estatuidora de llibertats ciutadanes. Més aquest odi no'ls encega fins al punt de no saber coordinar la destrucció d'aquelles llibertats ab els menesters de les finances públiques, conseguint d'un sol cop restringir les unes y millorar les altres.

El procediment és una obra mestra d'habilitat política, tenint aquella simplicitat de les coses verament genials. Tot consisteix en una petita modificació de la llei que regula les eleccions llegislatives, simplificantles fins a l'últim extrem. Els reaccionaris perses, que's desviuen pera evitar als ciutadans tota molestia, trobaren, ab molt d'acert, que era un abús de poder intolerable, sotmetre aquells ciutadans a l'obligació d'abandonar llurs quefers habituals en dia senyalat y en hores determinades, pera depositar dintre l'urna'l nom del candidat a la diputació que hagués sabut conquerir llurs simpaties. Aquesta obligació, sense comptar les reunions preparatories y els mitings y les tasques dels comitès electorals que'n són el preludi y la conseqüencia, representava una quantitat enorme d'hores de feina perduda, que's traduia colectivament en una gran perdua de riquesa. Y han posat remei a tots aquests defectes del sistema, modificant la llei en el sentit de que, en comptes d'ésser obligació del poble elegir els seus diputats, d'avui endavant sigui'l govern qui'ls elegeixi.

No crec necessari alabar les ventatges d'una semblant simplificació. Són tant manifestes, que no pot negarles ningú que no sigui un descontent per naturalesa. Y encara la reforma té una segona part, que la fa més admirable. A Persia, com a tot arreu ont hi ha diputats, sembla que'l càrrec té molts pretendents. Essent de creure que'l nombre d'aspirants a la diputació dumentarà d'una manera formidable, no haventhi'l perill, com abans, de que'l sha respongui a les llurs observacions a canonades. Creientho aixi'l govern persa y no sabent com resoldre la terrible crisi que l'hisenda travessa, ha decidit treure a l'encant els nomenaments de diputat, pera adjudicarlos al més dient y aplicar el producte a posar mitges soles y talons a l'erari públic.

Heus aquí com els reaccionaris de Persia, ab un acert merceixedor de les més entusiastes alabances, han sabut convertir llur odi a la llibertat, en salvador puntal de l'Hisenda.

Es un procediment que jo'm permeto oferir a la consideració dels economistes de les colles dinàstiques espanyoles. Cert que la reforma no concorda ab el vot obligatori, establert pel govern conservador en la llei electoral nova. Però, com tots estem convensuts de que, tant ab vot obligatori com en sense vot obligatori, llevat de Catalunya y de poques altres excepcions, en tot lo demés de les terres hispàniques triomfaran sempre aquells diputats que'l govern y els cacics vulguin, tant se valdria que'l govern treiés a l'encant els districtes en que això passa, que són la gran majoria. El resultat fora'l mateix; y si en mitja dotzena d'anys, repetint lo que fos necessari les eleccions llegistatives, conseguiem treurens de sobre la totalitat o la major part del deute públic, tot això hi hauria guanyat el Tresor y la càrrega del contribuient se'n trobaria alleugerida.

J. POUS Y PAGÈS

El miting d'avui, a Reus

Avui tindrá lloc a la ciutat de Reus, el miting resum de la serie organisada pels viticultors de Catalunya, contra la llei de l'Osma.

A Reus ab tal motiu hi regna espectació essent probable que'l lloc ont s'ha de celebrar l'acte, sigui insuficient pera acullir a la gentada que hà d'assistirhi.

De tots els pobles del Camp de Tarragona, així com també del Priorat y del Penadés aniran al miting de Reus multitut de viticultors, que faran allí acte de protesta, fentho de presencia.

Y no seran sols catalans els aplegats avui a Reus, sinó que també algunes viticultors de la Rioja se disposen a acudirhi.

Reus dispensará una ampla, una fraternal acullida als que per pocs moments seran els seus hostes, satisfeta de que sia en ella ont totes juntes les comarques catalanes aixequin la veu robusta en protesta del present que'ls arruina.

Reus la treballadora y l'ardenta, que s'alsa ufanosa en mitg d'una mar de vinyes, dirá la seva paraula; paraula de forsa, de vida, del qui no está disposat a morir. Reus la pródiga recullirá en gest de rebeldia els clams de ses germanes catalanes, y aplegantlos per boca dels homes més preclars de la jova Catalunya, els llensará al vent, perquè puguin ésser sentits pels qui tinguin orelles per oirlos.

Y els diputats solidaris, aquests defensors nobilíssims de Catalunya, recullirán así en mitg del Camp de Tarragona, vibrant sempre d'energies, les darreres palpitacions de l'ánima pagesa de la terra, mentres un vent de triomf esbandintse mourá la pampolada, alsant del fullam verd una oració d'esperanses.

Notes y comentaris

27-XI-1907, A 21-VIII-1908

Aquesta llegenda aritmética, no és cap fórmula algebraica. El comentarista, creient an aquells que afirmen estan en les matemátiques les grans síntesis, reduéix a la senzillesa d'uns números l'interval de temps que va de la sessió memorable del 27 de novembre de l'any passat, al divendres, 21 d'agost, dia del concurs pera les cases constructores d'esquadres. En la sola escriptura de dues dates, s'inclou el major dels comentaris. Al Parlament, el 27 de novembre, se cridava: ¡Visca Espanya!; el 21 d'agost, les plomes y les llengües diuen: ¡Negoci! «Para verdades, el tiempo—diu l'adagi castellá—y para justicia Dios». El temps no ha desmentit la seva fama. Els pronóstics dels malparlats se compleixen. Per la Cort y les viles ab dressanes, se compten immorals tants per cents de corretatges, y metálics agraiments per altes proteccions. Els negociants s'han fet mariners honoraris, sense que tinguin necessitat de mullarse pera pescar. Aqueixa gent de secá, de terra endins, té unes magnífiques disposicions pera'ls negocis marítims y més afortunats que en Jason, troben el moltó d'or sense cap necessitat d'embarcarse.

L'esquadra invencible, ensomniada pels «hidalgos», ha quedat transformada en un negoci escandalós. Peró escandalós no per el negoci mateix, que en totes les coses n'hi ha y de tots els homes és privatiu, sinó pel bizantinisme, per la decadencia moral que significa aqueixa barreja de grans noms y poderoses companyies, aparegudes en els diaris comentadors maliciosos del concurs. Els noms y tituls de la «Guia Oficial» d'Espanya, prenent part en aquest rigodón de suspicacies y milions. Un gran d'Espanya's dona la má ab un fabricant d'acer; un marqués católic ab un heretge protestant; polítics espanyols influients, ab agents de negocis internacionals. «Les afaires sont les afaires». En Mirbeau, posat ara a Madrid, podria afegir a la seva comedia un acte espanyol plé de cínica picardía.

Quan sobtadament se tancaren les Corts, sense trobar ningú una concreta explicació an aquell acte inesperat, ab pseudónim desconegut yarem rebre de Madrid una lletra dientnos: Les Corts s'han tancat pera evitar que l'escándol que's produirá pel concurs del próxim 21 de agost, repercuteixi immediatament en el Parlament. Aquest concurs será un simulacre, una comedia. Altes influencies han decidit que la casa favorescuda sigui la casa Wickers. Fins ja estan indicats els empleus que's distribuiran entre'ls que més han ajudat a fer el tortell. N'hi ha de sis y de vuit mil duros, y dintre d'un cert ministeri ja está tothom ab el devantal ben posat y les pales a la má pera quan comensi la jornada...

Aixi, y ab altres datos més arriscats, poc més o menys parlava la carta anónima que no volguerem recullir aleshores, peró que ara exhumem,trobantla actualíssima. Nosaltres creiém que sí, que la casa Wickers guanyará aquesta cursa de milionades, perque ha tingut molt cuidado en presentar un plec de condicions ventatjoses, fins modificant, superiorisantlos els tipus de cuirassats que l'Estat demanava. ¿L'Estat vol cuirassats de 15,000 tonelades? Doncs ella, la casa Wickers, els fará de 15,400. ¿Demana pera ells una velocitat de 18 milles? Ella, la generosa casa, concedeix unes velocitats de 19 milles.

Y és que l'immoralitat no está tota en el concurs. La casa Wickers ofereix y l'Estat accepta. Les condicions són públiques, com el concurs. Aparentment no existeix cap corruptela, y és perque l'immoralitat és futura, resideix en el no compliment de les ofertes y en que'ls técnics y les autoritats admetran, fent els ulls grossos, totes les deficiencies de les construccions. Y tornará la vella historia d'aquells creuers, comprats poc temps abans de la guerra ab els nordamericans a la casa Ansaldo, que caminaven menos milles que les estipulades, les cuirasses eren més primes y els canons dolents. Un d'aquells creuers no's feu vell. Se deia «Colón». Corria poc, no pogué fugir, y les granades jankis el tombaren, esberlat, a les platges de Santiago, com un afront y una exemplaritat.

Y l'exemplaritat no ha yingut. ¿Quines dates afegirém a les que encapsalen aquesta nota? Una altra semblant a la de Santiago, a la del misteri trágic del «Reina Regente», a la de la botadura del «Cataluña», aquell creuer, secuestrat a la dressana de Cádiz vint anys seguits?...

Y lo repugnant és aqueix vol de garses, negociant ab les decadencies de la seva patria, sense l'emoció de la seva responsabilitat, sense adonarse de que darrera de les dressanes de Cádiz, Ferrol y Cartagena, convertides en llotjes, s'aixeca'l «finis Hispania». Peró an ells ¿qué? Si la frase den Lluis XIV, «aprés moi, le déluge», la porten gravada a l'ánima ab la forsa inesborrable d'una cicatriu; si en els «hidalgos», conforme s'ha anat escursant «la negra honrilla», les seves borses han obert poc a poc les boques. ¡Borses de Shyloch y no de Duc d'Osuna!

DE NACIONALISME BASC

¡Cóm devegades són similars les fases polítiques dels pobles que's mouen per análogues orientacions! Quan l'energía té propera en els cors la victoria, uns impacients, desitjosos de fer produir renda a l'ideal, s'acomoden a les ventatges de la realitat, pensant que és millor donar la raó-als pacífics vianants de passos curts que als enamorats de les carreres impetuoses.

Heusaqui un agravi recent, el 25 de novembre, al qual se vol oblidar, com cosa enutjosa. ¿Anem a viure d'amargs records, de sentiments de rencunia?—se diu. —¡Oportunisme!—criden. No, oportunisme, no, aprofitament y ensemps covardia.

Y aixó que és un tros de l'historia de molts pobles, s'está reproduint a Biscaia. Allí l'agravi ve del capvespre de la carlinada. Els furs basos foren llensats contra l'arbre de Guernika, y trencats. Aquell Cánovas tenia bones condicions pera esbirro de monarquies centralistes... Y ara que'l nacionalisme creix, que ja té multituts y martres y héroes recorreguent triomfant tota la Basconia, uns quants febles, imitant als posibilistes de tot el món, retrocedeixen, dubten, amansen, y oblidant l'agravi, soliciten benevolenses.

Un periódic nacionalista, «Euskalduna», escriu:

«El rey se halla en Vizcaya. Confirmando esta tierra su timbre de hidalga, recibe á quien ostenta la más alta representación de los poderes del Estado, manifestando los sentimientos de su tradicional respeto, unidos con el recuerdo de afecto hacia aquellos egregios monarcas que eran á un tiempo sus Señores y los guardadores de sus fueros y libertades».

Ignorém les raons que tindrá «Euskalduna» pera oblidar a un rei tant aprop dels nostres dies, com és don Alfons XII. Tenen, certs nacionalistes bascs, tant magra memoria, com alguns regionalistes nostres, y no sabiem que haguessin arribat a Biscaia al período constructiu. Es llástima que no puguin suscriure l'article de «Euskalduna» els nacionalistes condemnats a vuit anys de presiri a Bermeo.

La qüestió dels alcools

PARLANT AB DON JOSEP M.ª BARNADAS

Don Josep M.ª Barnadas és el secretari del Sindicat vinícol d'Alella, aqueixa institució que és un exemple viu del camí que han de seguir els nostres agricultors pera redimirse económica y socialment. Don Josep M.ª Bernadas és un home rellevant entre'ls viticultors catalans; una clara inteligencia illuminada per una vasta y profitosa cultura; un home práctic, devot dels llibres, peró més devot de les ensenyanses que proporciona'l viure diari.

Nosaltres el coneguerem a les reunions mensuals de la Federació Agrícola. En la llarga discussió de la qüestió dels sindicats agrícols, veritable especialitat a que s'ha dedicat el senyor Barnadas, hi prengué una part importantíssima y mostrá un coneixement profon de la materia y un sentit práctic, una precisió y una justesa en la paraula, ben estimables, en una qüestió de la qual molts sabien parlar mitja hora sense haver dit res de nou...

L'opinió del senyor Barnadas, per tot aixó, nosaltres l'hem cregut indispensable. Y, a l'efecte, un d'aquests dies el visitárem en el seu taller d'esculptura del carrer de Provensa—perque'l senyor Barnadas, segons propria confessió, dedica les activitats de la seva vida a coses tan divergents com la viticultura, la sociología y l'esculptura!—y l'interrogárem sobre lo que ell pensa de la crisi de la producció vinícola y la relació que ab ella pugui tenir la vigencia de la llei d'alcools.

El senyor Barnadas, amable als nostres requeriments, després d'introduirnos a un alegre despatx per un llarg passadís, al costat del qual poguerem veure diverses pesses ab estatues y grupus esculptórics, ens digué:

L'actual campanya

«La meva opinió en aquest problema que avui se debat, és ben diferent de la majoria que s'han exposat fins ara. Jo no crec que l'actual llei d'alcools, cap llei d'alcools, sigui la causa determinant del baix preu dels nostres vins. En la serie de raons que han produit la crisi de la viticultura, és una cosa insignificant la llei contra la qual se dirigeix principalment la campanya.

»La llibertat de destilar vi podria ésser una solució en una comarca aont se fassi un vi de molt poc grau. Podria també ésser un compás d'espera, atesa la quantitat de caldo que pesa ara sobre'l mercat, que impedirá estivar el vi de la propera cullita. Peró creure que'l complicat problema de la vinicultura queda per sempre resolt ab la sola derogació de la llei Osma, ho crec un erro gravíssim.

»Al meu entendre, la campanya empresa ab el seguit de mitings que s'han verificat, s'ha desviat llastimosament de lo que haurá d'ésser el seu fi. En lloc de combatre la llei d'alcools, s'haurá d'ensenyar als productors que no han de conreuar la vinya pera fondre'l vi que'ls produeixi, perque ab la varietat de productes que avui se converteixen en alcool, el preu del vi pera cremar no podrá mai ésser remunerador pera'l pagés.

»La derogació de la llei y la conseqüent llibertat de destilar, no portaria avui altre resultat que'l de permétre estivar part del vi de la próxima cullita; peró no faria millorar gran cosa'l preu, ni resoldria el conflicte pera lo futur.

Els Sindicats agrícols

»Pera mí, y ho he dit en tots els mitings a que he assistit, el remei dels viticultors está en l'associació. Mercés als sindicats, Alemanya que cull un vi molt pitjor que'l nostre, ha aconseguit donar al mercat caldos preuadíssims y ha salvat la seva agricultura, incomparablement més próspera que la nostra. Y lo mateix ha fet Italia, ab les seves cantines socials, que ha lograt acreditar y encarir un vi, originariament molt més dolent que'l nostre.

»Hi ha que fer entendre al pagés aixó: que'l vi no l'ha de destinar a cremar, sino que l'ha de millorar y saber preparar pera donarlo al consum, y que'l camí pera arribar an aixó és el sindicalisme. Que avui és un presoner del comerciant, perque l'any de bona cullita no pot estivar el vi—no s'oblidi que les estives són cares—y té que donar el que li sobra al comerciant, a qualsevol preu, mentres que'l que guarda, després d'alguns mesos está en perill que se li captrenqui—tinguis present la poca instrucció técnica y els migrats medis ab que compta pera conservar el líquid—y també té que malvendrel.

»En aquestes condicions, el pagés, fassi lo que fassi, no té altre remei que ésser vensut pel comers, que té més medis y més instrucció pera defensarse.

»Pel cooperativisme o sindicalisme, el productor estivará bé el vi, el veurá elaborar sabiament y el podrá donar directament al mercat, quan y com li sembli.

El crédit agrícol

»No's pot parlar de sindicats, sense pararse en lo que és el seu nirvi: el crédit. Actualment, l'adquisició de crédit a Espanya, és el major obstacle ab que's troben els que volen sindicarse.

»El Banc d'Espanya ja deixará diners, al 4 y mitg, al quatre y potser per dessota de quatre per cent; peró exigirá, primerament, que tots els associats se obliguin solidariament ab tots els seus bens; després que aquests bens no siguin gravats ni puguin mai gravarse. De manera que así, sobre no permétres la sindicació més que als proprietaris, se'ls exigeixen tants requisits ,que és gairebé impossible adquirir aquest crédit necessari pera que'ls productors puguin disposar llurement dels seus productes, a l'hora que vulguin.

»Un comerciant tindrá crédit ab solament dos companys que avalin la seva firma; el pagés no més ne podrá tenir obligantse ab ses finques. Contra aquest crédit hipotecari, hauriem de demanar pels pagesos el crédit pignoratiu. Les cullites sobre la terra, assegurades si's vol pera major seguretat de solvencia, deurien ésser base suficient del crédit agrícol. Heusaquí una bella y profitosa campanya a emprendrer, de segurs resultats pera l'agricultura! Poder conseguir aquest crédit y ab ell donar manera de que's fundin sindicats, de que puguin treballar, de que puguin dedicarse llurement, sense entrebancs, a l'industrialisació y a la venda dels productes, ¡quin bell avenir plé de riquesa y de forsa aixó significaria pera l'agricultura!

Resumint

»Pera acabar aquesta curta conversa, vaig a resumir breument lo que al meu entendre ha de remeiar la crisi de la viticultura catalana.

»Ab llei d'alcools y sense llei d'alcools, vendran els pagesos el vi barato, si l'han de dedicar a la transformació en alcool. Els productors s'han d'emancipar de la tutela dels comerciants y han d'apendre a fer vi bó, adequat al consum, cosa que's pot aconseguir gaire bé ab tots els vins que avui's cullen a Catalunya. Pera poder fer aixó, ara són impotents els viticultors; pero per medi de l'associació, per la cooperació de tots, podran conseguirho perfectament. Veritat que les poques facilitats que avui's donen pel crédit, són un obstacle a la sindicació; mes per aixó entenc que la consecució d'aquest crédit és lo que hauria de constituir la bandera de les futures batalles dels agricultors. Aqui ont se demanen tantes coses, ¿per qué no's podria demanar aixó, que fora cosa feconda en resultats magnífics?

»El camí, doncs, que jo crec han de seguir els que viuen de la terra, és el sindicalisme. Els grans proprietaris, els que estan en condicions de saber y de riquesa pera empendre aquesta iniciativa, són els que han de donar l'exemple y marcar la orientació, pensant que al cap y a la fi no fan més que treballar pels seus interessos, que hi beneficiarien extraordinariament.

»Aixó és, ab tota sinceritat, lo que penso de la qüestió vitícola, criteri meu que com compendrá, és bon xic diferent del que tenen quants endressen totes les seves energies a la derogació de la llei d'alcools. Pera mí—vull dirli y repetirli—aquesta llei no passa d'ésser una petita causa de les moltes que han portat la nostra producció de vi a l'estat de decandiment en que avui's troba».

Lo que'ns havia dit el senyor Barnadas era prou interessant pera amoinarlo ab noves preguntes, y sortirem del seu despaitx agraits de les notes que'ns enduiem en el carnet.

...Y ara aqui les tenen els nostres lectors, que donaran ben segur an aquestes paraules l'alt respecte que mereix qui predica ab l'exemple.

PAPERS MULLATS

En Josep Aladern (no li dic «senyor» o «don» per por de caure en pecat de castellanisme) ha replicat a les observacions («reparos», escriu el susdit descastellanitzant) que vaig ferli al seu anterior article sobre l'Eco maravellós. Cantin papers... crida. Els seus papers són papers mullats.

En la seva réplica, l'Aladern recula considerablement, encar que no vulgui confessarho. No insisteix en imposar a tot estrop els mots «blada», «pallola», «maures» y altres. Ja's digna autorisar l'ús de les paraules «seminari» y «hostigar», que l'Eco havia rebutjat com a castellanismes, si bé ara'ls bateja de mots cultes. Nosaltres trobem que pera acabar per admétrels, no calia que l'Eco maravellós s'hagués pres la molestia de corretgirlos quan l'Aladern els llegí en alta veu en la solitut de la vall encantada. En cambi, s'entossudeix en sostenir algunes altres de les seves pensades, sense adonarse de que's tira terra als ulls... Y de les seves contestacions y répliques, que assoleixen la magnitut («manyitut, manyitut»...!) d'una veritable «débacle», l'Aladern se'n mostra content y satisfet, vantantse de que tot lo dit per ell «ben ferm y indestructible está». Amic Aladern, per l'amor de Déu! Recordis que'ls lectors de EL POBLE CATALA s'enteren igualment de lo que diem l'un y l'altre, y en aquestes condicions la seva afirmació (afermació, afermació!...) és una mica atrevida.

Está vist que l'Aladern vol excomunicar, a tall de cardenal-bisbe, el mot «maravella» y els seus derivats. Afortunadament (sortosament, sortosament!...), avui dia de les excomunions ja no'n fa cas ningú. Y sinó que ho digui'l senyor Casañas. Assegurava'l meu contraopinant que els catalans pronunciem «maravella» perque els castellans diuen «maravilla». Y jo vaig ferli remarcar que en Ramón Llull en el sigle XIII—a l'imprempta del nostre diari va perdres un pal de la xifra romana—ja posava per títul d'una célebre obra seva «Felix de les maravelles del món». L'Aladern ,no donantse per convensut, intenta carregar als copistes la culpa d'usar la forma «maravella», a la qual califica de corrupta, malgrat que en el procés lingüístic la corrupció se confón ab la evolució. Peró, ¿és que la forma «maravella» o «maravella» no més se troba en les obres den Llull? ¡Ah ,no, amic Aladern! En totes les obres clássiques catalanes hi trobará'l substantiu «maravella», l'adjectiu «maravellós» y els verbs «maravellar» y «maravellarse». En el «Llibre de les Dones» den Jaume Roig, hi llegim:

Si n'escoltau
qualsevol d'elles
diu *maravelles*
e grans llahós
del llur bell cos...

Les mateixes formes, ab «a», se troben en el «Recull d'Eximplis», en el «Somni» den Bernat Metge, en el «Romiatge del Venturós Pelegrí», en el «Tractat d'Astrologia» de Pere Gilbert y Dalmau Planas, en l'«Historia de l'esforçat cavaller Partinobles», en «Tirant lo Blanch», etc., etc.. De manera que resulta ben provat que'l mot «maravella» y les seves derivacions, tot y venint del llatí «mirabilis», són formes perfectament catalanes y que no les hem preses pas modernament del castellá, com volia suposar l'Aladern. Y aixó és tot just lo que jo volia demostrar.

No negaré pas que en moltíssimes paraules el grupu (grop, grop!...) «gn» del llatí fa en catalá «ny». Lo que dic és que no hi ha raó pera ferne una regla absoluta de pronunciació y d'escriptura. Si bé «cognatus» fa «conyat»—en castellá també fa «cuñado»,—en cambi «cognomen» fa «cognom», com el mateix purista Aladern ha escrit en tots dos articles seus publicats en les nostres columnes. Deixant de banda la qüestió de la pronunciació, que és més difícil, observaré a l'Aladern que no sempre en catalá antic el grupu «gn» devenia «ny». En catalá clássic s'usen els mots «significar, sotssignà, digne, dignitat, insigne» y altres similars. ¿No era'l mot «magnífic» el que l'Eco volia convertir en «manyífic?» Doncs aqui'l tenim escrit ab unes «gn» ben maques:

«Prohomes venguts açi los venerable, Religiós, noble, *magnífichs* e ben amats consellers nostres...»

Y consti que'l fragment copiat no és de cap d'aquests noucentistes tarats d'«urbemania», sinó d'una carta (lletra, lletra!...) de la reina Joana als consellers de Barcelona, escrita l'any 1461.

Relativament a la paraula «comité», el meu contrincant cita unes ratlles de M. Raynoard que no m'interessen gaire. Jo vaig regonéixer explicitament que era un mot francés. Peró l'accepto, de la mateixa manera que tots acceptem «tren», «vagó», «billar», «reporter» y tantes altres paraules que no són originariament catalanes.

Y tornem a lo de «chalet» y «xalet». L'Aladern havia dit que aquesta paraula venia de la catalana «castellet», que'ls francesos ens havien pres. Y jo vaig contestar que aixó era un fals testimoni. Els francesos posseeixen nombrosos mots de la mateixa familia y no tenien necessitat de péndrela del catalá. D'aqueixa familia n'és filla la paraula «chalet», vingui immediatament de «châtelet» o d'una altra forma d'aquestes. Es molt dir aixó de que no més diuen «xalet» quatre famílies catalanes cursis. Avui aquesta denominació está bastant extesa, y potser són més les persones que diuen «xalet» que les que diuen «torra», mot privatiu dels barcelonins.

L'Aladern ordena que s'escrigui en catalá «germenar» y «germenal». Doncs Déu m'en guard d'escriureho, encar que ho diguin—que no ho crec—a la Conca de Barberá. Si l'Aladern estés una mica més fort de llatí y d'etimologia llatina tampoc ho escriuria ell.

Vaig dir y repeteixo ara que pot dirse perfectament «sincer» y «sinceritat», en raó de la procedencia llatina de la paraula. La forma popular catalana és, en efecte, «sencer», «sencera». Però totjust en això hi trobo un motiu més pera dir y escriure «sincer», «sincera». ¿No s'ha adonat l'Aladern de que la gent ha desnaturalisat la veritable significació del mot? Avui se usen les formes «sencer» y «sencera» en el sentit d'«enter» y «entera». La gent diu: «el món sencer», en lloc d'«el món enter».

La preposició llatina «sub» té en catalá son equivalent «so». Però és un fet que en tots els idiomes neo-llatins s'ha conservat el «sub» llatí en innumerables (innombrables, innombrables...!) paraules, sobre tot en les d'ús culte o literari. Pot dirse «sotil» y pot dirse «subtil», com els castellans diuen «soterráneo» y «subterráneo». El Eco va fer molt mal fet al condemnar el «sub». Perquè Joanot Martorell, en «Tirant lo Blanch» escrivia, ja fa alguns cents anys:

«...les imatges fetes per art de *subtil* artifici.»

y en el «Llibre de les Dònes» s'hi llegeixen els versos següents:

Alt en la creu
mig començades
e sols forjades
les claus del cel,
a Pere fel
promeses dar,
vol acabar
subtil manyà...

No tracto de l'ensopegada terrible de l'Aladern al parlar del mot «guayta», perquè ja ho fa complidament en una carta que se publica en aquest mateix número, el cultíssim y erudit literat catalá don Ernest Moliné y Brasés.

Y anem al mot «provincia». El propri amic Aladern regoneix que «provensa» és un mot fossilisat. Però és el cas que el llatinisme «provincia», en catalá, és molt anterior a la «ley provincial» a que ell aludeix. Y pera que ho sàpiga, aquí van fragments de vells textes catalans.

«...la princesa de totes les *provincies*, que veu es Spanya per la sua gran riquesa, e bellea, e noblea, per la bellicorositat dels seus naturals entre totes les del món...»

(Bernat Boades. «Feyts d'armes de Catalunya»).

«...la elecció del lloch pera convocarse Corts generals en ell, està en pur arbitre del senyor Rey, com emperò lo lloch sia dins la *Prouincia* de Catalunya, y no sia menor de docents fochs...»

(Lluis de Peguera. «Pràctica de celebrar Corts»).

«Attés ab dita disposició y paraules expresses della se prohibeix absolutament que los *provincials* provocats per los soldats pugan posar mà a les spases...»

(Dietari Municipal de Barcelona, any 1632).

Y acabem. Si'l mot «serment» és contracció de «serrament», no hi ha perquè rebutjarlo, com ho feu l'Eco meravellós. Crec que l'Aladern no és quí pera negar als mots el dret de contraures poc o molt. Però l'Aladern deia que'l «serment» francès venia del «serrament» catalá. Y com que en francès també hi ha el mot «serrement», vaig dir jo que no sabia veure perquè ens havien d'haver pres els francesos la paraula a nosaltres. Ademés, vaig consignar que Larousse—y altres també—feien derivar la paraula de «sacrement» (en llatí «sacramentum», jurament). En Josep Aladern m'aconsella que no'm fii de les enciclopedies, especialment de les franceses. No: jo no'm fio massa de les enciclopedies franceses, però menys me fio de les Enciclopedies... catalanes. Jo, la veritat sigui dita, he perdut tota la fè en l'Aladern com a etimologista d'ensà que en el seu Diccionari català (obra nacional) va fer derivar la paraula catalana «bruixola» («brújula», en castellà) de... «bruixa»! En temps oportú, en Gabriel Alomar ja li advertí que «bruixola» prové del mot italià «bussola», que vol dir capsa.

Y prou per avui. Un altre dia treuré la qüestió dels casos particulars a que m'ha obligat a baixar el meu contraopinant, y la tractaré en termes alts y generals. Aquest debat és interessant y profitós. Mentrestant, diré a l'Aladern que jo crec que en els nostres temps cal anar pel món ab les sabates enllustrades.

SCALPER

Festes y sports

La Festa Major de Sans

Pera'l concurs de sardanistes que, organisat pel Foment de la Sardana, secció de l'Orfeó de Sans, se celebrará aquesta tarda, s'han inscrit les següents colles: «Rossellonencs», «Crisantema», «Rialera», «Els Enredons», «Renaixement, «Cucut», «Festeig», «Germanor", "Walkyria, «Els Divertits», «Catalunya Avant», «Arc de San Martí», «Jovenívola», «L'Estrella Catalana», «Cirts y llarcs», «Gentilesa", «Volem pa ab oli», «Barcelona», «Xics y grans», «Ja som a Sans», «L'Espigueta Empordanesa», «Dansaires».

El concurs comensará a les cinc de la tarda y les colles s'hauran de reunir a dos quarts de cinc al colegi de Sant Lluis (carrer de Ferrán, 33).

Agrupació "La Dansa,,

Ab el tren de les 7'28 sortirá cap a Igualada l'agrupació «La Dansa», peró pendre part, junt ab la cobla els «Munnés» d'Esparraguera, en el festival de ballets populars catalans que se celebrará a les quatre de la tarda a l'Ateneu Igualadí de la classe Obrera. Formen el programa: Bon jorn dels fadrins, dansa de les roses y Bon cassador del Vallès; Bolangera de Cardedeu; Dansa de Campdevánol; Ballet de Sant Farriol y Hereu Riera de l'Empordá y Ball Cerdá. En Joan Guasch, director de l'Agrupació, explicará la significació y notes folklóriques de cada ballet. Lo molt interessant y agradosa que fou pels igualadins la sessió de ballets d'época que dita Agrupació va donar en el mateix Ateneu pera celebrar l'inauguració de l'Exposició histórica de la guerra de l'Independencia a Catalunya, fará sens dubte que dit festival resulti el número més bonic y atractiu de la festa major d'aquella important ciutat.

Sardanes

Com cada festa, se donaran avui en el Foment de la Sardana (Alt de Sant Pere, 2, segon), les acostumades audicions de sardanes tarda y nit; tocantse un escullit programa.

El mateix Foment está enllestint els preparatius per una gran vetllada que tindrá lloc el dia 29 del corrent mes.

Informació de Catalunya

SANT BOI DE LLOBREGAT

Segueix el nostre arcalde disposat a no ocuparse del comú més que quan li convé.

La campanya que EL POBLE CATALA li ha fet, ha conseguit moure al senyor governador, lo que no ha aconseguit és ferli tornar al camí del dever, a cada oportunitat que'l perd de vista.

Es el cas que després d haver explicat y demostrat EL POBLE CATALA cóm l'arcalde samboiá deixava de presidir les sessions quan li convenia, el senyor governador hi va intervenirhi enviant una comunicació an aquesta arcaldia en la que se li recordava que tenia'l dever d'excusarse quan no pogués complir els seus devers de president.

Davant d'aixó s'oferien a la nostra primera autoritat municipal dos camins: o dimitir o tornar a pres dir les sessions com la Llei mana. Mes no feu ni una cosa ni altra. Buscá un metge amic, el senyor Ferrer, metge del manicomi, de quina casa és també empleat l'arcalde, y ja tenim an aquest ab un certificat del propri senyor Ferrer en el que's declara que l'arcalde está mal de salut y no deu sortir de nits; per quina causa no pot anar a les sessions que per consuetut de nit se celebraven.

Quan el poble se'n va enterar se dolgué molt de la malaltia del senyor arcalde, peró li feu gracia que'l rellent l'emmalalteixi pera anar a fer feina presidint les sessions y no li fassi'l mateix mal corrent per Barcelona a l'hora que canten els serenos.

Lo cert és que aquesta comedia ja dura massa, y hem de veure qué passará avui en que s'ha convocat a sessió pera una de bon sol. Aixi no's dirá que Sant Boi no s'estima la salut del seu arcalde.

MASNOU

En aquesta pintoresca vila, va ocórrer abans d'ahir a la tarda un sangnant succés, que ha portat el dol a dues families, una de elles resident actualment en aquest poble.

El fet se desenrotllá del següent modo:

A quarts de sis de la tarda se trobaren al carrer de Sant Pere, Mad. Regina Roger, esposa del senyor Rodolf Lamprés y de nacionalitat francesa y Emili Valenzuela, vef de Gracia.

Sembla que entre les families Velenzuela y Lamprés feia temps que hi havien renyines, per qüestions d'interessos segons uns y segons altres, d'un orde molt més íntim y delicat.

La senyora Roger y el senyor Valenzuela, al trobarse, varen entaular conversa que no sab sobre que versaria però que durà molt poca estona, puig d'un cop se vegé que'l senyor Valenzuela se treia un revòlver de la butxaca y, sense donar temps a que ningú li pogués detenir el bras, el disparava tres o quatre vegades contra la senyora Roger.

Els cops. dissortosament, foren certers, caient la senyora Roger al sòl tota plena de sang. Dues bales l'havien ferida de tanta gravetat, que morí casi instantaniament.

L'agressor, un cop s'hagué donat compte del crim que acabava de cometre, va girar l'arma contra ell y s'engegà un tret al paladar. El seu cos anà a caure aprop del de la seva víctima. La mort del senyor Valenzuela, fou instantania.

L'alarma que produí el fet entre'ls veins del poble, no cal explicarla.

El jutjat de la vila se personà tot seguit en el lloc del succés manant aixecar els dos cadavres y portarlos al dipòsit del cementiri.

En les butxaques de l'assassí y suicida s'hi trobaren quatre cartes: una dirigida al jutge d'instrucció, altra a la seva esposa y les dues més, a dos amics particulars.

Tant el senyor Valenzuela com la senyora Roger, deixen nombrosa familia: sis o set fills el primer y tres o quatre la segona.

El paorós succés és, com se compren, l'únic tema de conversa dels veins del Masnou y de la colonia estiuenca de la vila.

Y se fa remarcar la trista nota de lo sovint que enguany han ocorregut fets semblants en aquesta vila, puig recordaran nostres llegidors que no fa pas molt que'n varem tenir que explicar un altre.

RIPOLL

A dos quarts d'onze del matí d'avui tindrá lloc en el teatre de la societat «Casino de Ripoll», el repartiment de premis als autors llorejats en el certamen que ha organisat enguany el «Centre Autonomista Ripollés», en memoria del VII centenari del Alt Rei en Jaume I. La festa será presidida pel diputat a Corts per aquest districte, don Eussebi Bertrand y Serra, acompanyat dels diputats provincials don Isidre Riu y don Tomás de Montagut, d'altres personalitats de la provincia, Ajuntament y demés autoritats locals. L'acte será amenisat per l'orquestra «La Principal».

A les dues de la tarda, en el local del «Centre Autonomista Ripollés» tindrá lloc un concert instrumental, a càrrec del quintet Maideu.

De les cinc fins a les set, s'executaran sardanes llargues en el Passeig Ragull.

A dos quarts de nou de la vedlla, la societat «Academia Católica», obsequiará ab una funció teatral, a totes quantes personalitats hagin honrat ab sa assistencia la festa.

A les nou, y com a final de festa, tindrá lloc en el teatre «Casino de Ripoll» la gran funció de sarsuela, per la companyia que dirigeix don Laureá Riba y don Ramón Casas.

Al mateix objecte el «Centre Autonomista» celebrará Gran ball de gala, amenisat per la susdita cobla «La Principal».

VIDRERES

Els dies 6, 7 y 8 del vinent setembre, celebrará aquesta pintoresca vila la seva festa major ab el següent programa de actes:

Dia 5.—Al cap vespre: Ademés del tritlleig general de campanes, de consuetut, se tocaran per la cobla «Unió Vidrerenca» tres sardanes a la plassa Nova, a l'ensemps que s'engegará un magnífic «Castell de focs artificials» construit per un pirotécnic de Barcelona.

Dia 6.—A les deu del matí: Ofici y professó. A les 12 sardanes al café den Mogos. Tarda a les 3: Concerts a n'els Casinos l'Unió. Círcul proteccionista y café den Mogos. A les 5: seccions de cinematógraf. Concert a la Casa de la Vila per l'orquestra «Torres» de Barcelona, y sardanes a la plassa per la «Unió Vidrerenca». Vespre a les 9: Focs Artificials. A les 10: serenades per l'orquestra Torres. A les 12: Balls a l'envelat aixecat per l'adornista S. Comas de Girona.

Dia 7.—A les 12: Sardanes a la Plassa de la Constitució. A les 3 tarda: Concert a l'envelat per l'orquestra Torres y a les 5: Sardanes y sessions de cinematógraf. A les 10: Funció teatral en la Societat «Unió Vidrerenca», posantse en escena'l drama de l'Ignasi Iglesias «La Mare Eterna» y la pessa «Abaix lo existent», representades per la companyia d'aficionats de la societat. A les 12: Serenades y balls a l'envelat.

Dia 8.—A les 10 del matí: Ofici y professó y sardanes. A les tres de la tarda: funció religiosa. A les 4: Sessions de cinematógraf. A les 5: Sardanes y la peculiar «Dansa» de Vidreras.—A les 10: Serenades y després balls a l'envelat y a totes les societats.

Acció económica

Pagaments d'Hisenda

A don Ramón Hernández, 722'83 pessetes; a don Bonaventura Oliva, 29; a don Mariàn Trallero, 168'75; a don Sebastià Miarnan, 36; a don Joan Fontanillas, 37'80, y a don Manuel Vehil, 19'64.

Dels Gremis

L'Unió Gremial, ens prega que diguem que a la reunió general de presidents de societats gremials legalment constituides y de delegats y síndics dels gremis de detallistes y arts y oficis tant de Barcelona com dels pobles agregats, que ha de tenir lloc demà a les cinc de la tarda, al carrer de Tallers, 22, pral., y hi podran concorrer tots els que per qualsevol causa no hagin rebut la corresponent convocatoria que s'está repartint.

CONTRA LA LLEI D'ALCOOLS

El miting d'Esparraguera

En aquesta població se celebrà el passat divendres un important miting contra la vigent llei d'alcools, a qual acte assistí una gentada immensa que aplaudí frenèticament els conceptes dels oradors y que ab entusiasme aprovà les conclusions presentades.

L'acte tingué lloc en l'espaiós local del Patronat de la Joventut, presidintlo l'arcalde de la població, senyor Brossà, qui tenia als seus costats als diputats senyors Miró y Girona.

Eren quarts de deu del vespre quan comensà'l miting, obrintlo el president qui dirigí una carinyosa salutació a tots els que havien anat a Esparraguera ab motiu de l'acte que's celebrava.

El senyor Maspons llegí les adhesions rebudes, entre les que hi havia les dels ajuntaments de Collbató, Bruc, Hostalets, Abrera, Martorell y Sant Sadurní de Noya; les dels senyors Rahola, Rogent, Casas, Zulueta, Soler y March y Raventós, y les dels principals centres agrícols.

Seguidament don Pau Font llegí un ben raonat treball criticant la llei y advocant per l'unió dels agricultors pera la constitució de Sindicats y Caixes rurals.

Don Pere Llort, qui parlà després, pronunciá un fogós discurs censurant la vigent llei d'alcools y enumerant els perjudicis que produeix la mateixa. Afirmà que si'l senyor Osma cregué crear l'industria de la destilació s'equivocà, per quan la llei no ha portat més que la ruina dels petits agricultors.

Entre grans aplaudiments digué que en les destileries deuria posarshi un retol que digués: «avantsala del presiri». Igualment advocà també pera l'associació dels agricultors.

Seguí en l'ús de la paraula el senyor Miquel y Cuscó, qui afirmà que pera que la campanya dongués els seus fruits, era necessari que als iniciadors d'ella s'hi juntés el poble, ja que fentho aixi la crisi vinícola seria solament passatgera.

Afegí que a més de la llei d'alcools hi havia altres «espines» que mataven la producció, y pera ferles desaparèixer, digué, que era necessaria l'associació «forta y robusta». Ab aquesta associació, afegí, se resoldrien els problemes referents al crèdit agrícol.

Acabà dient que a més de tots els mals, era la vigent llei un atac a la propietat.

Parlà després l'arcalde de Martorell, qui recomanà unió y energia.

Don Pere Mir recordà que quan l'aparició de la filoxera, la comarca del Noia sigué la primera que arrencà les vinyes, sostenint una crisi que potser el comers no hauria sostingut.

Les dos crisis que existeixen avui són la vitícola y la d'inspecció d'alcools. Advocà pera la llibertat absoluta de destilació de l'alcool vínic.

Don Salvador Oliver afirmá que'ls preus dels vins en el mercat no remuneren els grans gastos d'elaboració. Advocà igualment pera l'unió dels agricultors, criticant, després, els preus baixos a que's paguen els vins, atribuintho a manca de sindicats.

Don Camil Aguilera digué que un dels mals del nostre pais és el de que'ls ministres quan fan lleis les copien de l'extranger sense mirar si's poden aplicar al nostre poble. Acabà afirmant que les rentes d'alcools no eren prous pera pagar els gastos d'inspecció.

El senyor Miró advocà per l'unió dels agricultors y pera que a la veu dels pagesos de Catalunya s'hi juntés la dels de les altres regions espanyoles.

Don Lluis Sedó parlà llargament sobre la conveniencia de l'unió, manifestant la seva creencia de que sols ab aquesta pot y deu aconseguirse el triomf.

Don Ignasi Girona digué que'ls agricultors més que aplaudir deurien aixecar els punys y dirigirse a Madrid, cap d'un Estat que'ls considera pitjor que presitaris, puig mentres an aquests els manté, als altres els llensa a la miseria.

Comparà la crisi agrícola y l'industrial, y digué que aquest pot parar els seus treballs quan vol pera reanusarlos quan vulgui, mentres que'l primer no pot ferho aixi ja que al parar se moriria de fam.

Feu una severa crítica de la llei d'alcools y advocà per l

Congrés la derogació de la llei, y afegí que la diputació catalana al reanusarse les Corts faria seva la qüestió dels alcools y faria tot lo que pogués pera evitar que s'aprovessin els pressupostos abans del terme legal, si no's deroga la llei Osma.

Acabà proposant que s'enviessin tres telegrames: un a la F. A. C. B., altre al ministre d'Hisenda donant compte de l'acte celebrat y altre d'adhesió al miting de Reus.

Tots els que prengueren part a l'acte foren aplaudidíssims.

Els convidats sigueren obsequiats ab un lunc.

INFORMACIO DE BARCELONA

Boletín Oficial. — El darrer publica les següents disposicions:

El «Boletín Oficial» d'ahir publicava lo següent:

Circular del Governador civil, fent coneixer la R. O. del ministeri d'Hisenda sobre la fabricació clandestina, importació y venda de cerilles. Altra circular de Govern civil que ja publicavem ahir en la secció referent al descans dominical dels forners. Altra circular, donant compte dels acords de la reunió celebrada a la Cambra de Comers de Barcelona, referent al cambi de moneda. Resolució de la Quefatura d'obres públiques sobre aprofitament d'aigües del riu Bastareny. Acord de la Comissió provincial acceptant l'excusa pera deixar d'esserho, d'un regidor de Sant Feliu de Codines. Circular de l'Administració d'Hisenda respecte a consums. Convocatoria pera adquisició d'articles pera'l Parc administratiu de suministres militars de Barcelona. Estatística de la mortalitat de Barcelona durant el mes de juliol l'enguany. Distribució dels fondos de l'Ajuntament de Manresa, pera aquest mes. Anuncis ,convocatories y extractes d'acords d'Ajuntaments. Providencies judicials. Avisos de la Caixa d'Estalvis y Montepiu de Barcelona y de diverses de les seves sucursals y de la Caixa Mutua Popular. Y anunci d'una subasta voluntaria.

Ahir, la societat «Espero Kataluna» va rebre aquest telegrama confirmatiu de que el vinent Congrés d'Esperanto, tindrá lloc a Barcelona.

«Dresde, 22.—11—Congrés aprobat sigui próxim Barcelona.—Claramunt.»

Ens congratulem, felicitant als esperantistes.

Sant d'avui: Sant Felip Benici. — *Sant de demà:* Sant Bartomeu.

⁂ Máquines pera afeitar desde 3'50 pts. en la casa Toll, Ferrán VII, 31.

Vida municipal

S'anuncía'l concurs pera proveir la plassa vagant de professora de la classe de modelat y gravat de l'Escola municipal d'Arts del districte vuité, dotada ab l'haber anyal de 500 pessetes.

Han demanat permís:

Don Francisco Riera, pera instalar un electre-motor al 12 del passeig de Sant Joan.

Senyors Gualt Germans, pera id. al 23 del carrer de la Lluna (S. G.)

Don Miquel Sans, pera id. al 92 del carrer de Catalunya (S. M.)

Don E. Sala, pera id. al 567 del carrer de Corts.

Don Baldomer Cadafalch, pera id. al 90 del carrer del Carme (S. M.)

Senyors Font, Campabadal y C.ª, pera instalar un motor per gas, al n.º 490 del carrer de Corts.

Don Joan Diaz, pera instalar un forn al 363 del carrer de Corts.

La Banda Municipal, situada a la plassá de la Cascata del Parc, tocará avui, desde les 4 de la tarda, les següents composicions:

Marxa china, Raynaud.
La chasse du jeune Henri (Obertura), Méhul.
Fedrowna, Massurka, Sadurní.
Aida, marxa y dansa, Verdi.
Festa major, Sardana, Boixader.

El comandant del creuer alemany «Victoria Louise» ha enviat una carta de comiat a l'arcalde agraint els obsequis que se li han tributat.

«Les belleses de la capital de Catalunya—diu la carta,—que he tingut ocasió d'admirar y els molts obsequis rebuts, y l'amabilitat del digne arcalde, faran que guardi d'aqueixa hermosa ciutat un concepte elevadíssim».

El rector de la Bonanova convidá a l'arcalde a les festes d'aquella parroquia.

L'arcalde de Tiana l convidá també personalment, á l'ápat que demá donaran a la Conreria a la colonia escolar d'aquell poble.

Ahir se firmá l'escriptura d'adquisició de la casa número 5 del carrer de Manresa, de 3,252 pams, valuada en 16,500 pessetes.

Es proprietat de don Josep Vendrell y el preu sigué dipositat.

L'arcalde ha donat orde al concessionari de les atraccions del Parc de que pinti la barraca que s'utilisa pera ferhi funcions d'ópera.

També ordená que s'arregli'l paviment del passeig de Gracia, en el lloc ont hi ocorregué una explossió.

S'ha celebrat la subasta de les obres de construcció de les parets de tanca y fonament d'un grupu escolar a la carretera de Madrid a Fransa a la barriada de Hostafrancs, baix la presidencia del senyor Oliva.

El tipu era de 2,594'74 pessetes. Se presentaren nou postors y sigué adjudicada a don Josep Cuyás per 1,750.

El Casino de Sans ha convidat a l'arcalde a les festes que celebrará aquella entitat ab motiu de la festa major de la barriada.

El personal de l'Administració d'Impostos y Rendes de l'Ajuntament ha descobert una fábrica clandestina de conserves de verdures al carrer Nou, 164.

⁂ CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

Lletres y arts

A Sant Pol de Mar, la blanca població de la costa de Llevant ont estiueja l'Ignasi Iglesias, el nostre insigne dramaturc, está acabant de donar els darrers tocs a un drama en cinc actes que s'estrenará la vinenta temporada. L'obra porta per títul «El Pas del Rei». Y sembla que produirá veritable sensació, essent una de les coses més fortes y més atrevides que ha produit aquest dramaturc, honra de Catalunya.

EL EXPLORADOR.—Basar de calsat de totes classes a preus econòmics.—83, Hospital, 83.

⁂ Per cines de tall, casa Toll. Carrer de Ferrán VII, 31.

Del Govern civil

DEL TERRORISME.—El jutge senyor Pasquín, acompanyat de l'artífex don Sixte Espins y d'un obrer del Parc d'Artilaria, va anar a fer un regoneixement en el taller que'l processat Vicens Cuyas Santamaria tenía obert en el carrer de Santa Rosa, de Gracia.

Sembla que s'incautaren de diverses substancies.

Ahir, a la tarda, va fer també'l senyor Pasquín, acompanyat del seu secretari, senyor Ibañez, un altre regoneixement en una casa ont se suposa que sigué fós l'artefacte que feu explossió en la «Golondrina» n.º 3.

Sobre'l resultat que hagin pogut donar totes aquestes diligencies, no se sab res, puig el jutjat—y al nostre entendre fa molt bé—guarda absoluta reserva.

S'havia dit que'l Vicens Cuyas va figurar en el procés instruit per l'explossió de una bomba, llensada per en Santiago Salvador, en el Teatre del Liceu, y també que havia sigut gran amic d'Ascheri, l'autor de l'atentat comés en el carrer de Cambis Nous. Altres deien també que'l mateix Cuyás havia sigut processat per homicidi, peró cap d'aquests tres rumors són certs, segons ens digué ahir el quefe superior de policía senyor Díaz Guijarro.

El nom den Cuyás, no ha figurat en cap sumari que sobre crims terroristes s'havien instruit, fins ara, y respecte al rumor de considerar an en Cuyás com a homicida, lo únic que hi ha de cert, és que ell o un germá seu (això no s'ha pogut esbrinar bé), havia estat processat per un delicte de lesions.

La policia va detenir ahir a la matinada a un tal Alfons Vidal, la captura del qual va interessar abans d'ahir per telégraf y telefonant personalment, el governador de Saragossa. Segons diuen, el tal subjecte está complicat en una falsificació de moneda descoberta al poble aragonés Tauste.

El detingut fou conduit ahir mateix a Saragossa per la guarda civil.

El senyor Ossorio va rebre ahir un telegrama del ministre de la Governació, que deia així:

«Siguen adoptando acuerdos las Cámaras de Comercio y principales elementos mercantiles para facilitar circulación monetaria á partir del 24 inspirados todos ellos en un alto espíritu de patriotismo que Gobierno agradece mucho».

Com a conseqüencia de l'Exepedient instruit contra l'agent de policía senyor Berned, el senyor Ossorio l'ha sospés de sou, peró no d'empleu, durant vuit dies.

Ahir, a la tarda, se varen reunir en el despatx de l'Inspector general senyor Muñoz, els inspectors quefes de districte, pera rebre ordes del primer respecte al modo de fer complir avui la disposició del senyor Ossorio referent al descans dominical dels forners.

A Manlleu, els lladres varen entrar, fracturant la porta, a casa de la senyora Dolors Prat, a la qual robaren 605 pessetes.

Vida corporativa

El Sindicat d'Iniciativa Barcelonés, ha comensat a repartir els «Butlletins» de adhesió, fentho per medi d'un «B. L. M.» als regidors, presidents de Círculs y Associacions y directors d'establiments bancaris

Fins avui s'han adherit les Companyies Catalanes y Barcelonesa d'Electricitat, la dels Tramvies de Barcelona, Cotxers, Hotels y Fondes, restaurants, alguns teatres y cafés, diferents centres y un bon nombre d'industrials que s'han suscrit per quantitats que varien de 25 a 250 pessetes. El cos de serenos hi contribueix també, ab una quantitat producte de la quota voluntaria que s'han fixat tots ells.

El programa de les festes se fará conéixer aviat, tot seguit que's rebi la contesta de l'Ajuntament de Toulouse al qual s'ha convidat.

El que més depressa va suscriures fou'l senyor Bastardas, que ho feu tot seguit de rebre'l «Butlletí».

Tots els gremis de fabricants fins ara convocats han acudit a l'informació oberta en el Centre comercial Hispano-Marroquí, exposant les trabes que s'oposen a la expansió dels seus productes al Nord d'Africa, Marroc, Fernando Poo y demés possessions espanyoles, formantse un verdader atestat que servirá de base a les deliberacions del próxim Congrés Africanista.

A les darreres informacions hi acudiren els fabricants de pianos y els d'estampats, haventse convocat pera demá als de perfumeria y mosaics, y pera'l dimars els de teixits, licors y paper.

El Consell Directiu de l'«Orfeó Fivaller» (secció del Centre Nacionalista Republicá Fivaller), convoca a tots els seus socis, a la reunió general extraordinaria de segona convocatoria, que tindrá lloc en son estatge social (Aribau, 21), a les 9 y mitja de la nit, per l'aprovació dels Reglaments, podent donarse por convidats els que no hagin rebut el corresponent avís.

⁂ La máq. Mannos és la més práctica y sens perill a l'afeitarse. Grau. Jaume 1, 17

Tribunals y Jutjats

Dimars vinent, segons se'ns assegura, serà posat en llibertat l'escriptor nacionalista don Arístides Danyans, per haver complert els nou mesos de presó correccional que li va imposar un Consell de Guerra que contra ell se reuní, pera fallar una causa sobre suposades injuries a l'exèrcit, contingudes en el periòdic *La Nova Tralla*, que dirigia el senyor Danyans.

De tot cor ens alegrem de la bona nova.

La Sala de Vagances se va reunir ahir pera resoldre, a porta tancada, un incident de una causa criminal pel delicte de lesions.

Crides judicials.—El jutge d'instrucció de Berga crida a donya Angela Carné y don Joan Amills Carné; el del districte de la Catedral, de Palma de Mallorca, a don Josep Gené Carbonell y donya Josepa Sans de Gené; el de Sagunto, a Tomasa Domenech; el del districte de les Dressanes, d'aquesta capital a Garlota Vidal, el de l'Hospital a Joan Prats, Jaume Segura Solà; el de la Universitat, a Antoni Vela Gil; el de l'Oest, a don Francisco Alsina Triay; el de la Audiencia, a Leandre López Urón, don Narcis Valls y Llobet o qui'l seu dret tingui y als que's creguin ab dret a l'herencia de don Ramon Nonell y Roi; el de la Concepció a Salvador Papaseit Andreu, Adolf Boada Romeu y Francisco Navarro.

⁂ La millor máquina pera afeitar és la que ven la casa Toll, al preu de 16 pts. ab 12 fulles de recambi. Ferrán VII, 31.

Publicacions

«El Palleter».—Hem rebut el número 277 d'aquest valent y antic periódic regionalista valenciá.

Fets diversos

Al carrer de la Marina, un desconegut agredí a Salvi Milá Fontanet de 48 anys, causantli ferides que li sigueren curades al dispensari del Parc.

—Dos obrers de la fundició Girona, al carrer del Taulat, agrediren a Ambrós Maestre de 29 anys, causantli ferides al cap, les que li sigueren curades al dispensari del Poble Nou.

⁂ Gran Exposició de mobles Dirat. Mendizábal, 30, y Sant Pau, 50, 52, y 54.

Informació de Madrid

(Servei de EL POBLE CATALÁ)

9 matí

La prempsa madrilenya

"El Imparcial,,

Publica una llarga informació sobre'l concurs de l'esquadra fet ahir.

Manifesta sapiguer ab tota certitut que el vis-almirall Viniegra insistirá en la seva dimissió del cárrec de quefe de la jurisdicció de Marina de la Cort.

"El Liberal,,

Diu que l'acte del concurs pera la construcció de l'esquadra li va semblar una subasta de l'encant. Sospita que's destrossaran els que han intervingut al concurs y que és possible que davant lo gros del botí, s'uneixin y hi hagi negoci pera tots en la construcció dels barcos de guerra pera Espanya.

"El País,,

Parla també del concurs de l'esquadra y recorda'l mal negoci que feu Espanya quan va comprar l'esquadra a Russia a comens del passat sigle.

Diu que'l projecte de l'esquadra és desastrós y que tots els polítics, excepte en Joaquim Costa, són responsables de la seva construcció.

10 matí

"La Gaceta,,

Publica les següents disposicions:

R. O. confirmant un acord del quefe del registre general de la propietat intelectual per que's va negar a inscriure l'obra editada per don Adolf Calzado ab el títul de «Correspondencia de Emilio Castelar».

R. O. disposant que pera totes les subastes que s'anuncíin per la Direcció general d'obres públiques se rebin proposicions en l'últim dia dels fixats pera l'admisió, fins a l'una, en els governs civils y negociat corresponent del ministeri de Foment.

Subasta de les obres d'arrebossat de les fatxades del Palau de Justicia de Madrid.

Anunciant oposicions pera la provisió de dues plasses d'escrivent del Consell Superior d'emigració.

Circular declarant en plena vigencia y que deu aplicarse ab tot rigor l'article primer del R. D. de 11 d'agost de 1904 que estableix l'obligació de donar compte al ministre d'Instrucció pública de la assistencia a classe de catedrátics, professors y mestres.

12 matí

El comers ab el Brasil

Vigo.—El senyor González Besada ha rebut la visita del representant del Brasil pera la propaganda de les relacions económiques entre aquella República y Portugal y Espanya.

El diumenge arribará en el vapor «Cabo Blanco» el ministre de la Guerra del Brasil, senyor Rodríguez Fonseca, que va invitat pel Kaiser a presenciar les maniobres militars d'Alemanya.

6'30 tarda

Nou ferrocarril

Granada.—S'ha inaugurat el ferrocarril de las Canteras al port de Motril.

Regna gran entusiasme en aquesta darrera població per les ventatges que'ls hi reportará la nova via.

Subasta d'un pont

Cádiz.— A San Fernando y Chiclana regna gran alegria per haverse fet la subasta pera la construcció del nou pont metálic que substituirá a l'actual de barques.

Argelins a Alacant

Alacant.—Ha arribat d'Orán la Societat Gimnástica «L'Oranaise», ab banderes de les escoles franceses y espanyoles.

L'arcalde ha donat la benvinguda.

Han anat al Govern civil y al consulat de Fransa.

Han sigut rebuts ab entusiasme.

Els expedicionaris són 500, molts de ells espanyols.

Se preparen festes.

El cambi dels duros

La falsificació de Madrid

Aquesta matinada han sigut interrogats novament els detinguts per falsificació de moneda.

En Galvez ha insistit en que les máquines no són seves.

En Ripoll ha dit que la lletra de 300 pessetes que li varen enviar no la va acceptar per desconéixer la firma.

Ha assegurat que la laminadora la varen portar a una fundició de la Ronda d'Atocha.

Al dirli que allí no hi ha cap fundició ha contestat que no sabia res més.

En Galvez, després d'algunes contradiccions, ha dit que la laminadora la tenia en són poder en Ripoll y que quinze dies abans de Carnestoltes la va portar, ab un tal Pérez, a Tetuán de las Victorias.

Allí varen llogar una casa proprietat de l'arcalde y varen montar una máquina pera encunyar medalles y un forn pera fundició de metalls.

Allavors se va espatllar la máquina y com que les reparacions eren molt cares varen aixecar la casa de Tetuán.

El drapaire Gutiérrez insisteix en que la máquina li va ésser entregada, per encárrec den Galvez, per un amic anomenat Pere; el qui la va recullir en una cerralleria del carrer de Fuencarral.

Anava embolicada ab un matalás pera que no's veiés.

Ell la va tenir a casa seva.

Avui passará lo actuat al jutge de Chamberí.

La policia busca al comissionista que va portar la laminadora a casa del drapaire Gutiérrez y s'ha encarregat de buscar una altra máquina que's creu amagada en un altre lloc.

De Tauste

Saragossa.—A Tauste el jutge ha prés declaració a Benvingut Loustale, qui ha dit que la maquinaria estava enterrada en el molí.

La maquinaria era impossible trobarla; si no s'hagués declarat aont era hauria sigut necessari tirar a terra'l molí pera trobarla.

Estava enterrada en una quadra molt fosca aont se guardaven les existencies d'olives.

Els troquells eren dins d'una caixa de ferro sota la pica d'aigua pera beure les gallines.

Els processats confessen que les máquines les tenien desde l'any 1900.

Ha sigut detingut aquí Pere Barrera que va viure una temporada a Tauste.

Va conéixer a n'en Loustale; aquest li va proposar expendre moneda falsa.

En Barrera s'hi resistia, peró estava malalt y pobre y se vegé obligat a acceptar constituintse en agent dels moneders falsos.

Ha sortit conduit cap a Tauste.

El governador ha confessat que va conferenciar ab el ministre de la Governació y ab el governador de Barcelona.

Comentaris

Per tot arreu se parla del descobriment de fábriques clandentines de moneda.

La policia ha rebut orde de fer altres registres domiciliaris, que poden donar com a resultat el descobriment complert de la quadrilla de fabricants de moneda illegítima.

Se cerca pera detenirlo a un tal Pere Liceros, amic íntim den Galvez y al que se creu complicat en les fabricacions.

Anit foren portades a la Seca les máquines y troquels recullits per la policia.

Allí han sigut instalats dits utensilis, inclús els troquells, y demá seran retornats al jutjat instructor.

Detenció de falsificadors

Alcoy.—Han sigut detinguts els moneders falsos Eduard Salvá Vidal y Francisco Llorens Espinel.

En el quarto de la posada's varen trobar 26 monedes de a 2 pessetes y 14 de pesseta.

S'ha detingut també a un complís de abdós anomenat Marián Sanz Pérez.

Se busca a altres a Murcia, Girona, Bilbao, Barcelona y altres poblacions.

La policia busca als individus relacionats ab les falsificacions.

Manifestacions den La Cierva

El ministre de la Governació no ha donat avui cap noticia.

Ha dedicat la seva entrevista ab els periodistes a donar sortida al bon humor.

Referintse a les falsificacions que's descobreixen aquests dies ha dit que quan s'acabi la falsificació de la moneda s'escometrá l'extinció de la falsificació de les noticies, pera que en tots els ordes imperi'l regnat de la veritat.

Respecte a la noticia que alguns periódics donen, de que en Cambó anirá ara al extranger a estudiar les organisacions municipals, pera implantarles a Barcelona quan sigui arcalde de dita ciutat al regir la llei d'Administració, deia avui el senyor La Cierva que és això una senyal de la llarga duració d'aquest Govern.

El cambi a provincies

Santiago. — Acudeixen al cambi major número de persones cada dia.

Una sola casa ha presentat 300,000 pessetes.

Ingressen enormes cantitats. En la caixa no n'hi cap més y s'ha de habilitar una altra habitació pera guardar la moneda.

El comers está paralisat per falta de plata divisionaria.

Cuenca. — S'han presentat al cambi molts duros.

El Banc no entrega bitllets ni per talons de comptes corrents.

Sevilla.—El delegat d'Hisenda ha publicat una circular pera que no hi hagi rezels sobre'ls duros, després del dia 24, en que acaba'l terme del cambi dels illegítims.

A Madrid

Les operacions del cambi de moneda illegítima han continuat avui a Madrid sense incidents.

A les cinc oficines hi ha concorregut bon número de persones, en sa majoria dels pobles propers.

També s'ha notat la presencia d'alguns individus de provincies, que venen a Madrid, creient trobar més seguretat les monedes que'ls entregui'l Banc que en les que'ls sèrien entregades en les sucursals de dit establiment.

En els comptes corrents del Banc hi han ingressat més d'un milió de pessetes en monedes de duro.

La Cort d'estiu

DE SAN SEBASTIÁN

El ministre d'Estat

Avui s'espera al ministre d'Estat pera que posi a la firma del rei varis decrets del seu departament y dels de Guerra y Hisenda.

El viatge den Maura

Aquesta tarda deu arribar el senyor Maura a Santander.

Encara que de segur no's pot dir res, sembla, per noticies que mereixen crèdit, que'l quefe del Govern fa'l viatge per mar.

Ha degut embarcar en un port del nord de Fransa, qual nom no pot precisarse, com tampoc el del trasatlàntic que'l conducix a Santander.

El senyor Maura ve ab la seva familia.

Demà anirà a Bilbao, pera veure al Rei abans que aquest emprengui el viatge a Anglaterra.

Per la nova esquadra

Estudiant el concurs

A dos quarts de dotze s'ha reunit la Junta Consultiva del ministeri de Marina ab el fi de repartirse el treball y comensar l'estdi dels plecs presentats al concurs pera la construcció de l'esquadra.

Al ministeri circula el rumor de que ha de trigarse molt més temps del que se suposava en un principi en acabar el examen dels plecs, planols y documents que ha de procedir al dictamen sobre la adjudicació.

Els plecs y demés documents estan tancats en les seves respectives capses a la sala de juntes ab un centinella a la porta.

Un alt funcionari del ministeri ha dit que encara que estiguessin per espai de dos mesos treballant sis hores diaries, no podrien acabar en aquest plas l'estudi dels planols.

Se guarda absoluta reserva sobre els noms dels ponents que han d'informar sobre'ls distints plecs presentats.

El senyor Sánchez Toca ha celebrat en el local de la Lliga Marítima algunes conferencies ab els representants de les cases asturianes.

Les escasses persones que avui concorren als circols polítics, dediquen els seus comentaris al concurs pera l'adjudicació de l'esquadra.

Diuen que pera'l Govern comensa un veritable calvari.

Totes les cases que han presentat plecs al concurs compten ab poderoses influencies d'altes gerarquies de la política, especialment la casa Wickers y l'anomenat grupu asturià.

A la primera de dites cases están associats els més poderosos elements bancaris d'Espanya, qual influencia se deixa sentir. Pel grupu asturià treballen en Pidal y en Sànchez Toca y per la casa Ansaldo elements importants del partit lliberal.

L'estudi dels plecs serà molt laboriós.

El Govern desitja prendres el major temps possible.

Potser, pera donar gust a uns y altres, se busqui una inteligencia entre les cases concursants. Això evitaria al Govern y especialment al senyor Maura serios disgustos que podrien trascendir a la disciplina del partit conservador.

(De 1 a 3 matinada)

Pera després del cambi

Avui el cambi dels duros illegítims se ha fet per tot Espanya sense incidents.

D'alguns pobles demanen que s'amplii el terme del cambi.

Algunes Cambres de comers y industrials han promés no crear dificultats a la circulació dels duros després del 24.

De varis pobles de la provincia de Madrid diuen que'ls comerciants no admetran duros després de dit dia.

El cambi d'avui

Els datos oficials de les operacions fetes a Madrid donen aquest resultat:

A la Tabacalera: 9.795 pessetes; illegítimes 1.335.

A la Seca: 20.830 y 2.080.

A la Tresoreria Central: 7.735 y 1.310.

A la Tresoreria provincial: 5.805 y 510.

Al Banc d'Espanya: 160.025 y 32.255.

A Melilla s'han presentat al cambi 19 mil 950 pessetes, de les que eren illegítimes 255.

El total de duros illegítims cambiats en tota Espanya ascendeix a 1.900,000 pessetes.

De la falsificació

El jutge de Chamberí y el fiscal han continuat les diligencies sobre l'assumpte de la falsificació.

Sembla que Galvez, Ripoll y demés encausats no havien comensat encara a fabricar moneda, sinó que feien assatjos pera realisar la falsificació.

Se celebrà un careig y se feu un registre a casa de don Josep Celestí López, al qui els falsificadors li havien recomanat que'ls hi arreglés una màquina.

A casa d'aquest, que és maquinista de la Armada, se trobà una màquina igual a la ocupada als falsificadors, y fou portada al Jutjat.

Digué que havia comprat la màquina pera vendrela a un fabricant de medalles.

El que la devia comprar ha justificat lo dit pel López, essent posats en llibertat.

Se creu que aquesta nit els detinguts ingressaran a la presó.

La policia segueix una pista pera descobrir una altra fàbrica clandestina en el districte de l'Hospici.

La salut den Salmeron

Avui ha tornat de Pau l'exdiputat republicá don Lleonard Ortega, qui ha desmentit la noticia de que'l senyor Salmerón s'hagués agravat en la seva malaltia.

Pel contrari, diu que's troba millor y el dimars va sentar a la seva taula a dit senyor Ortega, ab qui va conversar animadament sobre diversos assumptes.

El senyor Salmerón prepara el seu viatge a Aigües Bones, aont passará una temporada.

Els comediants madrilenys

Demá, a les onze del matí, l'Associació d'actors celebrará assamblea general en el Teatre d'Eslava pera tractar d'assumptes d'interés.

Estant vagant una plassa d'auxiliar en l'oficina central de dita associació ab el sou anyal de 1,500 pessetes, se treu a concurs entre'ls associats.

El balans del Banc

Avui el Banc d'Espanya no ha donat la notad el balans com cada dissabte. La publicará demá.

La forsa del caciquisme

Sevilla.—L'arcalde de Rinconada, cumplint ordes d'un cacic, ha trencat les tanques del «cortijo San José» proprietat del Sr .Benjumea, malgratl a proibició consignada en una R. O. del ministeri de Foment.

L'arcalde justifica lo fet dient que l'Ajuntament va acordar deslindar la finca pera desagraviar al veinat que volia la restitució de la finca al poble.

El governador ha enviat guarda civil pera fer complir la R. O. y que's tornin a posar les tanques, fins que de Madrid se resolgui definitivament.

El poble está indignat y vol la dita finca.

Pels náufregs de la galerna

Bilbao.—El rei ha desembarcat pera assistir al partit de pilota que en el frontó Euskalduna s'ha celebrat a benefici dels náufregs d'Ondarroa y Bermeo.

La tornada den Maura

Santander.—A les quatre de la tarda ha desembarcat del vapor «Champagne» el senyor Maura, procedent de Saint Nazaire.

No pensa anar a Madrid per ara, com se deia.

Politics de viatge

Al Ferrol ha arribat el senyor García Prieto y a la Coruña el vescomte d'Eza, qui ha inaugurat un concurs de remaderia.

Informació de l'extranger

Visita de cortesia

Pau.—Al passar per aquí, ab direcció a Canterets, el subsecretari de Governació, comte del Moral de Calatrava, s'ha deturat a la residencia del senyor Salmerón pera informarse del seu estat.

El kronprintz aeronauta

Berlin.—El Kronpritz ha efectuat una excursió en un globu militar y ha assistit ab la seva senyora a una ascensió del «Parsevalb», ab el qual ha promés realisar aviat una ascensió.

L'aviador Wright

Le Maus.—L'aeroplá «Vright» ha fet dues volades de dos minuts cada una ab bon éxit.

Drama en una caserna

Berlin.—A Grandenz se declará un incendi en el magatzém de vestuari y armament del 50º regiment d'artilleria a peu.

Quan anaren a sofocar el foc, descubriren entre flames a l'encarregat del magatzém, mort d'un tret, suposant que se havia suicidat per haver malversat els fondos de la caserna.

Telegrafia sense fils

Berlin.—Se creuen molt satisfactoris els assaijos de telegrafia sense fil fets ab un globu, creientse en els círcols militars que será aviat ben resolta la transmissió de noves per medi de globus.

L'home de la Mariani

Florencia.—Ha mort l'artista dramátic Vittorio Zampieri, marit de la celebrada artista Teresa Mariani, qui l'assistí fins el darrer moment.

En Zampieri tenia 45 anys, ha mort en una casa de salut y la seva pérdua ha sigut molt sentida.

Duel sense conseqüencies

Lisboa.—En la Cambra dels Pars han tingut una discussió el comte Lagoaga y Llucià Móntero.

D'això n'ha vingut un duel, tirantse dos trets sense conseqüencies.

El Congrés internacional esperantista

Dresde.—En el Congrés que s'está celebrant, s'ha pres l'acord de que'l próxim Congrés d'Esperanto, que será'l V dels que han tingut lloc, se celebri a Barcelona.

En la sessió d'avui s'han llegit telegrames del Kaiser y del duc de Connaught, y s'acordá crear l'associació general de mestres esperantistes y l'institut internacional esperantista.

Nou president

Londres.—En la Legació del Perú s'ha rebut un cablegrama dient que'l Congrés ha ellegit president de la República peruana a don August Laguna.

Comensará'l seu mandat el dia 26.

La política peruana no cambiará la seva orientació.

Conferencia de navlers

Londres.—El dia 25 se celebrará una conferencia internacional d'armadors de barcos pera tractar de qüestions relacionades ab el servei de passatjes pera l'Atlántic.

L'Ajuntament de Tolon

Tolón.—Anit se reuní en sessió extraordinaria l'Ajuntament.

Els regidors socialistes revolucionaris, desitjosos de fer un acte contra M. Clemenceau, presentaren aquesta moció:

«El Consell Municipal, emocionat per les matanses de Raon, Etape, Narbona y Draveil, envia a les families de les víctimes les seves condolencies, censurant la conducta del Govern y espera que'ls diputats elegits ens desembrassaran de Clemenceau».

El públic que omplenava les tribunes va acullir ab aclamacions la moció.

L'arcalde va demanar als regidors que no sortissin de les seves atribucions.

Després dels xiulets y crits de «¡mori!» no's va pendre en consideració.

Robo en un tren

Clermont Ferrand.—En l'estació de Montdore se va robar el cotxe correu, enduguentse els lladres onze saques de correspondencia.

La revolució de Colombia

Bechar.—La columna del coronel Alix té 5,000 fusells, quatre esquadrons de cavalleria, dues bateries, quatre seccions de montanya y una secció de ametralladores.

L'aventura del Marroc

Atac refusat

Paris.—El ministre de Colonies ha dit que spahis y tiradors varen refusar el dia 10 un atac dels moros que intentaven apoderarse de camells y remats a Tidjudja.

Els moros varen tenir cinc morts.

Els europeus varen tenir un oficial y un suboficial lleugerament ferits.

Segons «Le Temps», el capitá Bayer, atacat prop de Nouarmach pels moros, els va rebutjar, matant a sis y ferint a set.

Els francesos varen tenir un mort y dos ferits.

Durant una etapa en busca d'aigua, varen morir onze tiradors y en varen desaparéixer onze més.

L'acció de Fransa

Paris.—«Le Journal» anuncía que'l Govern francés ha decidit ocupar Adraz y establirhi llocs militars.

Derrota dels abdelazistes

Tánger. — De Marrakesch comuniquen sense fetxa, que part de la mehalla del Soldá fou derrotada per la tribu de Zmsan, que va perseguir a n'aquella fins al campament, peró fou deturada per l'artilleria.

Els contingents de chauias que formen part de la mehalla xerifiana no engeguen cap tret de fusell.

Bombeig

Tánger.—Les tropes del Soldá han bombejat la casa d'un germá del Glavi, situada a vora de Tagdar.

Sumissió

Tánger.—El fill del caid Abda s'ha sotmés al Soldá.

Els hafidistes

Tánger.—Han arribat a Sedlla ab 600 genets Ben-Amar y el Glavi que marxen en direcció a Marrakesh.

Tánger.—Ben Aale está a vora Rigan.

Regna molta agitació entre totes les cábiles de les próximitats de Tetuán, aont se prepara activament la proclamació de Mulei Hafid en dita ciutat, cosa que's considera imminent.

Noticies d'origen anglès confirmen que els hafidistes derrotaren les avensades de Abd-el-Aziz prop de Marrakesh.

Sembla que's desfé la mehalla sherifiana, que va fugir a la desbandada.

Uns informes diuen que Abd-el-Aziz és presoner y altres diuen que lográ escapar y fugir a la sona dominada pels francesos en el territori dels chanias.

L'artilleria de Mulei Hafid resultà ineficàs a causa de la por que feu a la seva gent l'explossió de varis canons.

Deserciones

Tánger.—Se diu que en un combat entre les forses de Mulei Hafid y el Soldá alguns soldats d'aquest se passaren a l'enemic.

ESPECTACLES

TEATRE PRINCIPAL. — Avui, diumenge, grans estrenes.

TEATRE TIVOLI. — Companyia de Moncayo.— Avui, diumenge, dues grandioses funcions: Tarda, a dos quarts de quatre. Nit, a les nou. El millor programa en dia festiu. Primer, La Cañamonera»; segon, «El cabo primero»: tercer, «Dia de Reyes»; quart, «Las bribonas». En aquestes funcions se despedeix del públic el primer actor Pep Moncayo.

Butaca ab entrada, 1'50. Entrada general, 0'50.

Demà, a les set, «Las bribonas», debutant Pep Alfonso.

En assaig «El arrojado».

TEATRE DE NOVETATS.—El local més còmodo de Barcelona.—Gran cinematògraf y atraccions. Avui, diumenge. Sessions de quatre a vuit de la tarda y de dos quarts de dèu a dos quarts d'una de la nit. Nou programa de pelícoles y atraccions.

Entrada y localitat, 25 cèntims.

TEATRE COMIC. —Gran Companyia còmic-lírica, la millor y més nombrosa que s'ha vist al Paralel.—Avui, diumenge, 23 d'agost. Tarda a les tres, senzilla, «Los niños de Tetuán». A les quatre, doble, primer, «Agua, azucarillos y aguardiente»; segon,

Las bribonas

A les sis, especial; primer, «Felipe II»; segon, «Bohemios»; tercer, «Las bribonas». Nit, a les nou, doble: primer, «El contrabando»; segon, «El arte de ser bonita». A les onze, especial: primer, «Bohemios»; segon,

Las bribonas

Dimecres, debut de la notable tiple Carmen Calvó.

Dijous, benefici del popular tenor còmic, Juanito Martínez.

GRAN TEATRE DEL BOSC. — Avui, diumenge. Unica. Unica. Unica representació per la tarda: l'hermosíssima òpera de l'immortal Bizet, «Carmen», per l'eminent artista Elena Fons y debut de la soprano lleugera ab la part de Micaela, senyoreta Josefina Artegui, prenenthi part además les senyores Gasull y Molins y els senyors Goiri, Corts, Fuster, Fernàndez, Oliver, Godes. Chors, chors de nois, ball y banda, Nit, segona representació de la grandiosa òpera de Ponchielli, «La Gioconda». per la senyora Mercè Ranz y Julivert. Gasull y senyors Rayer, Giovachini, Brosa, Bergioli, Fuster, Godes, y Ricart. Chors y banda y el grandiós «Ball de les hores». Preus, Butaca ab entrada. 1'50; entrada ab assiento, 1 pesseta: entrada general, 75 cèntims.

Nota.—A fi de presentar les óperes del repertori gran ab els seus corresponents assaigs, els dies 24, 25 y 26 no's representarà cap obra.

Dijous, 27, cartell monstre.

Dissabte, benefici d'Elena Fons.

Dilluns, dia 24 concert, sardanes, cinematògraf, etc. Preu únic, 1 ral.

TEATRE MODERN DE GRACIA.—Exit de la companyia de don Artur Buxens. Avui, diumenge, 23 d'agost. Dues escullides funcions, tarda, a les quatre en punt; primer, el preciós drama castellà en tres actes de don Leopold Cano «La pasionaria»; segon, estrena en aquest teatre, del juguet còmic en un acte de don T. Oltra Dalmau «El mudo»; tercer, sessió doble de cinematògraf. Nit, a les nou en punt. Primer, l'hermós drama en tres actes de don A. Guimerà «Sol, solet»; segon, l'aplaudida humorada de don M. Planas «Lo capó de Nadal»; tercer, sessió doble de cinematògraf.

Entrada y butaca, 50 cèntims; entrada general, 25 cèntims.

TEATRE TRIOMF.—Avui diumenge, 23 d'agost. Tarda, a dos quarts de quatre, doble. Primer, «Un marit per hores»;segon, «Els príncepes del Congo»; a dos quarts de sis, especial, el vaudeville en tres actes «Els allotjats». Nit, a les nou, senzilla, «Els príncepes del Congo»; a les dèu, especial y per darrera vegada, «Els allotjats».

Pròximament un debut colossal.

TEATRE SORIANO.—El més concorregut y popular de Barcelona, preus exageradament económics: avui, diumenge, dia 23 d'agost, «La hija del obrero», gran èxit per la celebrada troupe Ibañez y Rodriguez—Exit colossal de les grandioses atraccions cèlebres a Europa y noves a Espanya. — Los Rodes, Romeu y Allp Will, troupe ciclista.

GRAN FRONTÓ COMTAL. — Gran partit pera avui.—Entrada, 1'50 pessetes.—Butaca canxa, 2 pessetes.

GAYARRE.—DARRERS DIES DE PEPITA SEVILLA. Avui, 11 matí, secció Vermouth especial ab totes les atraccions,—A les 3, 4, 6, 9 y 11 seccions-atraccions que alternaran «El Abuelo» obra mima per la troupe Cadre Boran: Els Espanyolites, bella Oriental, Pepita Sevilla, colossal cine. Preus económics.

SPORTMEN'S PARK. — Saló de Sant Joan. El local més fresc y més cómodo de Barcelona. Ballons tournants. Kegelbahn. Barques voladores. Tir al blanc. Café restaurant. Sardanes totes les nits, a les nou, per la renomenada cobla Sureda. Els dilluns audicions dedicades a l'Orfeó Català.

Parc de Barcelona Concert y sardanes de nou a dotze de la nit a la Plassa de la Cascata per la aplaudida orquestra Cabanas.

Tibidabo. Diumenge, 23 d'agost.— Grans festes al Cim, organisades per la Comissió deportiva. Ascensió del magnífic globu «España», pilotat per l'intrèpit capità Paufila. Sardanes per la cobla «Unió Empordanesa». Teatre Guignol. Sorteig de joguines als nens. Tir Flobert. Escullit programa per la banda militar.

Gran Balneari ZORAYA

Platja Cán Tunis, aigües les més netes y saludables de Barcelona.

Servei esmerat y mòdic de café y Restaurant.—Tramvies: cada cinc minuts de la Rambla de Santa Mónica. — Demanar bitllet especial pera'ls banys.— Gran tir de colom. Rebaixa de preus.—Classe general, sense roba, 0'15.

LLOGUER DE PELÍCOLES DE CINEMATÓGRAF y venda d'ocasió, Cathalonia. Carrer de Sant Pau, 17, primer.

FUNERARIA FERRAN 8, Palla, 8

TELÈFON 949

Cinematògrafs

SALA MERCÈ.—Avui, diumenge, estrenes interessantísimes. «Cèlebre professó a Echternach» (Gran ducat de Luxemburg), instituida en el sigle VIII ab el fi de conjurar una epidemia coneguda ab el nom de «Ball de Sant Vito»; «La volta al món en automòbil» (19 de la segona serie); «Un foc a París»; «Panorames d'Holanda», y altres estrenes. Gran èxit de LES GRUTES.

PABELLÓ TETUAN.—Avui, tarda y nit. En cinematògraf, magnífiques pelícoles y varietats. Duo García, còmic transformista, y Cartageneros. Es el Cinematògraf més fresc de Barcelona.

OBSERVACIONS ATMOSFERIQUES

Durant la setmana que anà del 14 al 20 d'aquest mes, la secció d'Observacions sísmiques de l'Observatori Fabra, va registrar les següents:

Dia 14.—Freqüents barossismes en la component E. O. desde les 4 h., 25 m., fins a les 4 h., 48 m., 30 s.

Dia 16.—A les 10 h., 20 m., 19 s., va comensar sense tremolors preliminars, un moviment constituit per tres grans grupus d'ondes molt regulars, de poca amplitut, y de llarg periode, afectant a la component E. O. y a la vertical. El moviment va acabar a les 11 h., 49 m., 21 s.

Dia 17.—Desde les 13 h., 4 m., 5 s., fins a les 13 h., 5 m., 5 s., se registrà un grugu de sis petites ones en la component E. O.

Dia 18.—Desde les 17 h., 19 m., 15 s., fins a les 17 h., 31 m., 23 s., se registraren tres grupus d'oscilacions irregulars y molt petites.

Fòra d'això, tota la setmana continuaren els moviments irregulars que desde primers de juliol venen senyalantse.

L'Observatori Meteorològic de l'Universitat anotà ahir els següents datos:

Hores de observació	Barómetro al nivell mar	Temperat al l'ombra	Direcció del vent	Humitat relativa	Classe de núvols	Quantitat de núvols
9 m.	761'42	25'0	E	69	C K N	0'9
3 t.	761'86	25'8	ENE	69	C K	0'5

En les 24 hores	Temperatura Màxima	Temperatura Mínima	Velocit. del vent	Aigua evaporada	Pluja en millim.
	Sol 35'3 / Omb. 28'0	Omb 20'4 / Refl. 19'5	144	3'52	00'00

Sortida del sol: 5 h. 7 m. — Se pon: 6 h. 39 m.
Sortida de la lluna. 5 h. 52 m.—Se pon: 6 h. 47 m.

Quart minvant.—Lluna nova el 26.

Imprempta y estereotipia, Fortuny, 8, ter.

Fenol Comeleran

Es el millor desinfectant, anti-epidèmic, anti-hemorràgic, cauterisador y insecticida. El preservatiu més eficàs

CÓLERA • FEBRE GROGA • TIFUS Y VEROLA

Cura desseguida les cremades, ferides, perellons, varisses, sarna, brians, picades, mossegades, mal de caixal, etc. Vegis el llibre que acompanya a cada ampolla. Se ven en totes les farmacies y drogueries.

Dipósit: Central J. URIACH Y COMPANYIA, Moncada, 20

FORA PEL MOIX!

Els POLVOS COSMÉTICS DE FRANC treuen en pocs minuts el pel de qualsevol part del cos, mata ses arrels y no torna a sortir. No irrita'l cutis. Aquest depilatori es utilíssim a les senyores que tinguin pèl moixí (vello) a la cara y brassos, pera que aixi puguin destruirlo

UN POT. 2'50 pessetes. S'envia certificat per correus si per endavant se rsben 3'50 pessetes en Lliurança de Giro Mútuo en segells de correu.

FARMACIA BORRELL

COMTE DEL ASSALT (CARRER NOU) 52, BARCELONA

Pianos y harmoniums de llouer desde 10 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 7 entresol, primer

PERA EMMAGRIR SENSE PERJUDICI PERA LA SALUT

THE MEXICAIN

del doctor JAWÁS

— Absolutament vegetal y inofensiu —

No s'ha de seguir cap régim especial

Se pot menjar y beure de tot

DE VENDA: A totes les bones Farmacies, Drogueries y Dipósits d'especifics de tota Espanya

AVIS.—Deu rebutjarse tota caixa de THE MEXICAIN del doctor JAWÁS, que no porti en la seva tanca l'etiqueta de garantia de llegítima procedencia, ab la marca comercial y firma de l'únic concessionari exclusiu pera la venda a Espanya.

OFICINES: Ronda de Sant Pere, número 4; BARCELONA

BODES Y BATEIGS

Gran assortit y varietat de capses y bossetes, a preus económics

Venda a l'engrós y menuda—FABRICA Y DESPATX: 38, Sant Pau, 38.

FÁBRICA DE DOLSOS

DE J. FERRER Y GILI

CARRER SANT PAU, 13, TELÉFON 1,500--BARCELONA

Elaboració especial d'aixarops y horxates extrafins, refrescants preparats ab el suc de les fruites. S'expenen en les Drogueries, Colmados, Ultramarins y demés establiments anàlecs.

Purgacions POLVOS Irritacions CONSULTA Curades ab els Confits Napolitans. — Capsa, 2 pessetes per les LLAGUES, sense mala olor. — Capsa, 6 rals. de les parts, tant en l'home com en la dona.—Capsa, 5 rals. a totes hores. Rauric, apotecari antic de la Plassa del Padró.

Venda a plassos

mobles, máquines pera cusir, rellotges, trajos, capes, etz. Hospital, 101.

COMPRA VENDA Y LLOGUER DE MOBLES

SE MOBLEN PISOS Y TORRES

ECONOMIA VERITAT

97 -- RAMBLA DE CATALUNYA -- 97

Casa Moreno

VENDA d'una torra de gran pervindre, situada a les altures de Vallcarca, ab fatxada al Viaducte. Raó: Miquel Tous, Passeig Diputació, 12, Sant Gervasi.

¡OJO! Centre de compres y vendes de mobles de totes classes y pisos enters. Petritxol, 12 y Canuda, 13.

La Conciencia

UNA FABRICA de cerilles fosfóriques novament establerta a l'América del Sud, en magnífic clima, desitja una persona inteligent y competent en el ram com a Director, en condicions molt ventatjoses.

Dirigirse a Mr. Ed. Victor Sperling de Leipzig (Alemania).

Mobles de A. Diral

Exposició permanent de dormitoris, menjadors, despatxos, salons, etz.

Gran magatzem nos 12 portes Mendizábal, 30 y Sant Pau, 60, 62 y 64.

ESQUELES

MORTUORIES

Se n'admeten en la imprempta d'aquest diari, fins a dos quarts de tres de la matinada.

TELEFON 2,298

EL BARATILLO Compra venda y llogueres de mobles. — Hospital, 152

Locomóvils y semifixes d'ocasió ROSAL, 11

Desitjo soci capitalista pera industria de sabó y midó y altres productes químics industrials. Fàbrica ben montada y productes acreditats. Administrarà el soci capitalista. Per informes en aquesta Administració de 10 a 12

LES DOCUMENTS DU PROGRÈS

REVISTA INTERNACIONAL

En el fascicle d'agost publica informacions molt documentades sobre'l moviment social en l'univers. Conté un curiosíssim article de M. Rigola secretari de la C. G. T. d'Italia sobre la recent vaga general de Parma (Italia). M. Rigola malgrat la seva situació oficial en el moviment obrer, critica cruament y sincerament els medis empleats.

Són remarcables també els articles de MM. Toulouse: *Que faire des anti-sociaux;* C. Malato: *Races mourantes et prolétariat naissant;* Ledeboer: *Navigation aérienne;* R. Hennig: *Les expéditions récentes au pole-nord;* C. Mauclair *Les nouveaux mouvements dans l'art actuel,* y les cròniques corresponents.

Es una especialitat dels «Documents du Progrès», reunir a autors de tendencies totalment oposades, els quals parlen dels variats problemes que apassionen a la opinió pública. Sempre presenta noves vistes sobre'l progrés de la humanitat.

SE SUSCRIU EN AQUESTA ADMINISTRACIÓ

UN ANY, PTES. 15.—UN NÚMERO, PTES. 2

PIANOS CHARRIER & C.IE

GRAN PREMI MADRID Y BRUSSELES, 1907

AL COMPTAT Y A PLASSOS

Fàbrica y despatx, Aurora, números 11 y 11 bis

BOTLLETÍ COMERCIAL

Moviment de Borsa

22 agost de 1908

BORSA DE BARCELONA

COTIZACIÓ OFICIAL

	Efectes	Diner	Paper
Londres 90 dies	00'00	27'61	00'00
Londres x.c.	28'17	00'0	28'15
Paris x.c.	12 00	00'00	11'0
Madrid y plasses banc bles i f.d. V.	0'00	0'00	0'00
Fondos públics			
Deute Interior 4 % fimes.	83'95	83'0	83'925
Deute Inter. comp. S. A 4 %	87 60	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. B 4 %	87'40	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. C 4 %	8 '75	00'00	00'00
Deute Inter. comp. S. D 4 %	84 0	00'00	00'00
Deute Inter. comp S. E 4 %	83'95	00'00	00'00
Deute Inter. en dites S 4 %	000'00	00'00	00'00
Deute Amortitzable c.S.A.	10 '5	000'00	000'00
» » c.S.B.	10 '30	000'00	000'00
» » c.S.C.	101'5	000'00	000'00
Empréstit municipal 4 1/2 %	00'00	00'00	00'00
Empréstit municipal 1er. maig 1908 y maig 1904 4 1/2	00'00	00'00	00'00
Empréstit municipal 1er. janer y 1er. juliol 1906—Series A, B y C	99'35	99'25	99'50
Obligacions compta!			
F.C. Nord Vilanova S.	000'00	105'25	105'50
F. C. esp. Almansa a Valencia y Tarragona	000'00	105 25	105'50
F. C. Huesca Fr nca y altres líneas (4 %)	96'00	95'85	95'15
F. C. y Minas Sant Joan de l'Abad (5 %)	79'75	79'75	80'25
F. C Tarragona Barcelona y Francia. (2 1/4 %)	56'85	58'75	57'00
» » cantitats petites	00'00	00'00	00'00
F. C. Z. y Orense a Vigo	0 '00	54 5	55'55
» » cantitats petites	00'00	00'00	00'00
F. C. M. A. C y O. d'Esp nya.	000'00	102'50	103'00
F. C. M. a C. y O. d'Espanya.	0 '00	102'75	98'45
Comp. G de T.	90'00	94'0	95'0
Comp. Bars. Bles.	000'00	103'50	104'00
» » »	00'00	94'00	94'50
Societ. G. de Aigües de B.	00'00	00'00	0 '00
Comp. Gral. Ts. 5 %	00'00	98'00	98'25
S. gl. d'Espanya núm. 1 al 108,000	000'00	103'75	104'25
«La Catalana», C. de O. y T.	00'00	00'00	00'00
C. A. «El Tibidabo»	000'00	00'00	000'00
Accions fi de mes			
Banc Hispà-Colonial	175'30	174'70	175'00
Catalana General de Crèdit.	85'00	00'00	00'00
F. C. Medina a Z. O. V.	29'15	29'20	29'30
F. C. N. d'Espanya	78'30	78 50	78'00
» Madrid, Saragossa a Alacant	96'60	96'60	96'70
Accions compta!			
S. G. T., 1 al 3,000 y 4,001 al 7,000 in. 25 p.	000'00	000'00	000'00
C. P. de T. Preferents	000'00	121'00	101'25
Societat Hullera Espanyola	000'00	000'00	000'00

BORSÍ DEL MATÍ

Informació de la casa Más Sardá, Rambla del Mitg, 20

	Obre	Tanca
Interior fi mes	83'92	83'90
Alacants »	95'45	95'45
Nords »	78'40	78'40
Orenses »	29'05	29'40
Colonials »	00'00	00'00

CAMBI DE MONEDES

Informació de la casa Mas Sardá, Rambla del Mitg, 20

A fonso	11'50	per 100
Isabel	14'50	» »
Unos	11'50	» »
Or de 4 duros	11'00	» »
Or de 2 y 1 duro	9'50	» »
Dollars	14'50	» »
Francs	1 '50	» »
Marcs	137'00	» »
Lliures esterlines	27'50	pesas.

BORSA DE PARIS

Informació de la Societat Catalana General de Crèdit, Fontanella, 1, agencia de l'Aixamplis.

Fransa	Deute perpetu 3 p. 100	00'00	p. 100
Argentina.	4 p. 100 1896 Rescisió	92'50	p. 100
Idem	4 p. 100 1900	96'50	p. 100
Brasil	5 p. 100 1898 Funding	104'50	p. 100
Xina	4 p. 100 1895	98'75	p. 100
Idem	5 p. 100 1898	517'25	p. 100
Egipte	Deute privilegiat 3 1/2 p. 100 1890	00'45	p. 100
Italia	3 3/4 p. 100	103'00	p. 100
Japó	4 p. 100 1905	83'25	p. 100
Marroc	5 p. 100 1904	514'00	p. 100
Mégic	4 p. 100 1904	93'50	p. 100
Russia	4 p. 100 1889	87'25	p. 100
Idem	5 p. 100 1906	99'50	p. 100
Suissa	4 p. 100 Ferrocarrils de l'Estat	08'40	p. 100
Idem	4 p. 100 1903	89'00	p. 100
Turquia	4 p. 100	96'30	p. 100

BORSA DE LONDRES

Informació de la Societat Catalana General de Crèdit, Fontanella, 1, agencia de l'Aixamplis.

Consolidat anglès.	2 1/2 p. 100	86'50	p. 100
Alemanya	3 p. 100 Imperi.	84'00	p. 100
Argentina	3 1/2 p. 100	77'50	p. 100
Idem	4 p. 100 Rescisió	9 '00	p. 100
Brasil	4 p. 100 Funding.	101'50	p. 100
Idem	4 p. 100 1889	82'50	p. 100
Idem	4 p. 100 1908	96'50	p. 100
Xina	4 1/2 p. 100 1898	10 00	p. 100
Japó	4 1/2 p. 100 L.a 1.	9.'00	p. 100
Idem	4 1/2 p. 100 L.a 2.	91 0	p. 100
Idem	4 p. 100 1905	82'25	p. 100
Idem	4 p. 100 1907	100'25	p. 100
Russia	4 p. 0/0 1889 L.a 1	00'00	p. 100
Idem	5 p. 100 1906	00'00	p. 100
Uruguai	3 1/2 p. 100	70'25	p. 100
Idem	5 p 100 1896	94'50	p. 100
Venezuela	3 p. 100	41'75	p. 100

Plassa de Barcelona

COTONS

Informació del 1er Centro Algodonero de Barcelona, Liverpool 22 agost

	Anterior Tancà	Anterior Obre	Avui 22'15	Avui Tanca
Disponible	5'59	0 00	5'56	0'00
Agost-Setembre	5'03	5'03	0 00	4'99
Setembre-Octubre	4'58	4 58	0'00	4'79
Octubre-Novembre	4 77	4'77	0 00	4'73
Janer-Febrer	4 71	4 70	0 00	4'67
Mars-Abril	4'74	4'74	0'00	4'70

Nova York 22 agost

	Anterior Tancà	Anterior Obre	Avui Tanca	Avui Obre
Disp.	10 00	0'00	0'00	
Ag.	9'00	9'51	09'52	
Sep.	8'75	0 00	0 00	
Oct.	8 9	8 63	8'67	
Des.	8 58	0'00	0'00	
Jan.	8'52	0'00	0'00	
Mars	8'50	0'00	0'00	

Sostingut.

Nova Orleans 22 agost

	Anterior Tancà	Avui Obre
Disponible	9'3/4	00'00
Agost	9 42	0' 0
Setembre.	8'82	00'00
Octubre.	8'68	0'00
Desembre	8 62	0'00
Janer	8 65	

Sostingut

Alexandria 22 agost

	Anterior Obri	Avui Obra
Agost	14 1/2	14 21/32
Novembre	14 13/16	14 27/32

Sostingut

Arribades als ports dels Estats Units. — 10,000 bales contra 1,000 al mateix dia de l'any passat.

Preus corrents dels cotons en rama, donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors Reials de Comers, d'aquesta Plassa, en pessetes els 50 kilos, net: valor al comptat.

Procedencies	Middling fair	Fully good midd.	Good Middling
New-Orleans-Texas	87'00 a 88'00	85'00 a 86'00	83'50 a 84'50
Altres ports	86'00 a 87'00	84'00 a 85'00	82'50 a 83'50

CAFÉS Y SUCRES

Informació de la casa E. Gaissert, Princesa, 54

El Havre 22 agost

Café (good average)

	Obre	Tanca
Setembre.	40'25	00'00
Desembre.	39'00	00'00
Mars	38'75	00'00
Maig	38 75	00'00

Sostingut

Nova-York 22 agost

Café (Tipu núm. 7)

	Obre	Tanca
Setembre.	0'00	5'65
Desembre.	0'00	5'60
Mars	0'00	5'65
Maig	0'00	5'65

Calma.

Hamburg 22 agost

Sucre (Base 88 per 100)

	Obre	Tanca
Agost	19'15	00'00
Octubre-Desembre	19'25	00'00
Janer-Mars	19'55	00'00
Maig	19'85	

Sostingut

París 22 agost

Sucre (núm. 3)

	Obre	Tanca
Abril	00 00	00'00
Juny	00'00	00'00
Agost	29'62	00'00
4 Octubre.	28'12	00'00

Sostingut

Londres 22 agost

Sucre (Base 88 per 100)

	Obre	Tanca
Oct Dbre.	9 7 1/2	0 0 0 0
Maig	9 10 3/4	00 0 0,00

Sostingut.

OLIS D'OLIVA

Informació de la casa J. Regás:

Dia 22 agost

Andalús, de 27 o|o a 28 o|o; Urgell, de 29 a 31; Ribera d'Ebre, de 28 a 30; Aragó, de 31 a 34 o|o

Preus per duros la càrrega de 115 kilograms fora consums:

Arribades pels mollsy estacions el dia 21:

Estació del Bogatell, 00 càrregues.

Olis refinats en caixes de 6 cantis de 4 litres.—Regás Extra verge, a 7'50 pessetes cada cantí; Id. superfi, a 6'50 id. id.id.; La Trompeta, a 6 id. id. id.

METALLS

Informació de la casa Thomas Morrison and C.a, Plassa Palau 16, Bilbao y Huelva

Londres 20 agost

		Llin.	Shel.	Pen.
COURE	Standard	60	00	0
»	Id. 3 mesos	60	15	0
»	Best Selected	65	00	00
ESTANY	G. M.	132	15	0
»	Id. 3 mesos	133	10	0
»	Inglés	132	10	0
PLOM	Espanyol	13	10	0
FERRO	Escocés	56	06	0
»	Middlesbro	51	07	0
»	Hem titas	56	09	00
ACCIONS	Rio Tinto	60	05	0
»	Tharsis	05	15	0
EXTERIOR	Espanyol		94	3/4
PLATA		00	23	13/16
CANBIA 3 M/F		00	00	0/2
REGUL'ARITZACIÓ		33		

TURTOS

Informació de la casa Tomàs y Josep Cruella.

Turtó de coco, a 17 1/2 pessetes; id. de llinosa a 20'50; id. de sésam, a 17'75; id. de cacauet, a 20'00; id. de seramo, 16'75. Turtó de coco, 17 0|0. Turtó de llinosa, 19 1/2. (Preus per 100 kilograms).

VINS

Informació de la casa Arnó, Maristany y Comp.ª

A mida que'ns acostem a la cullita va aumentant el pessimisme sobre la qualitat dels vins que produirà la comarca del Penadès, doncs sembla que'l mildew ha fet a ses vinyes més mal del que s'havia previst.

No obstant aquestes impresions no's mantenen ferms els vins d'aquella procedencia; més aviat demostren els proprietaris desitjos de vendre, degut sens dubte a la necessitat d'alleugerir llurs cellers pera prepararse per l'entrada del vins nous.

El mercat de Valencia, en quina regió com és sapigut han comensat ja a cullir les tintoreres, ha prés certa animació, haventse pagat els raïms fins a més bon preu del que era d'esperar, donat l'estat general de desanimació que hi ha avui nintre'l negoci de vins.

En les comarques catalanes se cotisen els següents preus en la proprietat:

Camp de Tarragona, negres.	12° a 14° de 3 1/2 a 4 0/0 rals gran		
Camp de Tarragona, blancs.	12° a 14° de 4 3/4 a 5 o|o	»	»
Segarra	10° a 12° de 4 0/0 a 4 1/2	»	»
Igualada	10° a 12° de 9	a 13 ptes.	càrrg.
Bruc y Pierola.	11° a 12° de 10	a 13	»
Penadès	10° a 12° de 12	a 15 0/0	»
Vendrell y Vilanova	11° a 12° de 7	a 9 ptes.	càrrg.
Vallès	10° a 11° de 10	a 12	»
Alella	12° a 15° de 25	a 33	»
Priorat alt.	14° a 15° de 12	a 15	»
Gandesa	13° a 14° de 12	a 15	»

Y en les demés regions els preus sobre'l moll de Barcelona són:

Alacants de 14°	de Ptes.	18	a 20
Valencies de 13 14°	de »	15	a 19
Utiel y Requena de 10° a 11°	de »	12	a 15
Mestrat alt: de color 12°	de »	17	a 18
Manxes blancs 12°	de »	18	a 20
Manxes idem de 13'5°	de »	18	a 20
Huelves blancs 11° a 12°	de »	19	a 21
Osca de 12° a 13° 1/2	de »	25	a 29
Cariñenes de 14° a 15°	de »	23	a 27

Misteles y moscatells, drets garantits y segons classe y graduació, de 38 a 43 pessetes.

Misteles y moscatells, drets pagats y segons classe y graduació, de 49 a 55 pessetes.

Moviment del port

22 d'agost.

En el dia d'ahir entraren les següents naus:

De San Esteban, vapor «Santiago López», ab 3,700 tonelades carbó.

De Ciudadela, pailebot «Flor de Mayo», ab càrrega general.

De Manchester, vapor anglès «Thirimere», ab càrrega general.

De Mahó, vapor «Monte-Toro», ab càrrega general y 78 passatgers.

De Buenos Aires, vapor «P. de Satrústegui», ab càrrega general y 157 passatgers.

De Castelló, llagut «Filomena», ab càrrega general.

De Recvaviex, vapor noruec «Gottfried», ab 2,000 kilograms bacallà.

De Bona, corbeta italiana «2.º San Giovanni», ab carbó.

D'Avilés, vapor «Peña Augustina», ab 2,500 tonelades carbó.

De Palamós, llagut «Montserrat», ab càrrega general.

De Solenzara, corbeta italiana «Tibidabo», ab carbó.

De Dongalí, corbeta italiana «Estrella», ab carbó.

De Sevilla, vapor «Macarena», ab càrrrga general y 19 passatgers.

De Palamós, llagut «Santa Rosa», ab ceves.

En el mateix temps foren despatxades:

Pera Marsella, vapor anglès «Thirimere».
Pera Mahó, vapor «Monte-Toro».
Pera Sevilla, vapor «Aznalfarache».
Pera Bilbao, vapor «Ibarra núm. 4».
Pera Valencia, vapor «Canalejas».
Pera Palma, vapor «Cataluña».
Pera Alacant, vapor «Francolí».
Pera Almeria, vapor «Industria».
Pera Sfax, bergantí goleta itaiià «Valsasia».

Vapors de la casa Mac-Andrews:

«Pizarro», sortí'l 21 cap a Londres y Hamburg
«Bazan», arribà a Hamburg el 20, de Bayonne
«Alvarado», sortí de Savanah el 30 cap a Lisboa.
«Bravo», arribà a Lisboa el 21 de Faro y Setubal.
«Pinzon», arribà a Coruña el 21 sortint cap a Villagarcía.
«Almagro», sortí de Lisboa cap a Londres.
»Juan Cunninahan», de Lisboa cap a Londres.
«Balboa«, descarregant a Alacant.
«Velázquez», carregant a Liverpool.
«Solis», de Vigo a Hamburgo.
«Soto», s'espera a Pasages el 22 d'Hamburgo.
«Cid», «Ciscar» y «Lista», carregant a Amberes.
«Campeador», d'Hamburg a Bilbao.
«Herrera», en les costes de Portugal.
«Cortés», a Londres.
«Pinta», a Londres,
«Pelayo» y «Luque», navegant cap a Londres y Amberes.

Vapors de la casa Ibarra y Companyia.

El vàpor «Cabo Roca»' arribarà ayui procedent de Bilbao y escales, en viatge ordinari y sortirà demà pera Sant Feliu, Palomós, Ceta y Marsella.

— El vapor «Cabo Ortegal», arribarà avui per la tarda procedent de Marsella directe, y sortirà'l dimecres pera Bilbao y escalas en viatge ordinari.

— El vapor «Cabo San Vicente», arribarà'l dilluns procedent de Bilbao y escales y sortirá'l propvinent diumenge pera sa procedencia en viatge ràpid.

Societats y ferrocarrils

Ferro del Nort d'Espanya

Ingressos desde 1 janer al 10 d'agost

	1908 Pessetes	1908 Cts.	1907 Pessetes	1907 Cts.	Diferencia Pessetes	Diferencia Cts.
	24,289,009	12	23,550,282	31	+ 738,726	81
	1,926,164	23	1,895,051	02	+ 61,113	21
	14,539,289	97	14,473,909	08	+ 65,380	79
	5,486,306	59	5,533,043	37	— 46,746	78
	10,648,597	81	9,900,318	18	+ 748,229	63
	12,950,510	48	12,844,664	40	+ 105,845	99
	616,467	21	676,494	62	— 60,027	41
	595,701	64	477,312	00	+ 28,389	64
	1,098,121	33	1,062,532	41	+ 35,588	92
	2,061,185	00	1,931,255	63	+ 129,929	97
	575,842	69	540,971	25	+ 34,871	44
	74,697,146	57	72,855,844	36	+ 1,841,302	21

Ingressos de la Companyia dels Camins de Ferro

Ingressos desde 1 al 10 d'agost

LÍNIES	Kilóms en explot.ª	1908 Pessetes	1908 Cts.	1907 Pessetes	1907 Cts.	Diferencia Pessetes	Diferencia Cts.
Madrid a Irun y sos ramals	909	1,311,311	77	1,324,409	99	— 13,148	22
Alar a Santander	189	98,755	12	92,981	16	+ 6,673	96
Saragossa a Pamplona y B.	773	711,062	59	675,454	34	+ 35,608	25
Tudela a Bilbao	249	265,123	22	296,187	99	— 31,064	77
Asturias, Galicia y Leon.	524	411,281	03	391,674	45	+ 19,607	18
Almansa a Valencia y Tar.	741	621,646	56	664,902	69	— 43,256	13
Villabona a Avilés	21	26,896	03	29,924	94	— 3,028	90
Ciaño a Soto de Rey	22	22,334	36	16,951	31	+